

500

การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนนวมิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี

นางสาวสุรางค์ อัจฉรงค์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Comstruction of Critical Listening Skill Exercises
for Mathayom Suksa III Students
of Wuttichaiwittaya School
in Pattani Province**

Miss Surang Artnarong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา
จังหวัดปัตตานี

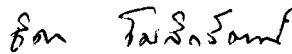
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุรางค์ อัจฉรงค์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชนรัษฎ์ ศิริสวัสดิ์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชนรัษฎ์ ศิริสวัสดิ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชิดา โมสิกรัตน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 28 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี
ผู้ศึกษา นางสาวสุรางค์ อัจฉรงค์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) ทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 23 คน
ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมี
วิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการศึกษา
ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า (1) แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณมีความเหมาะสมโดยมี
ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และ (2) ความก้าวหน้าในการฟังอย่างมีวิจารณญาณหลังฝึก
สูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ มัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้ศึกษาได้รับคำแนะนำให้
ข้อคิดเห็น เสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนการให้กำลังใจ ความเมตตากรุณา
และความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ชนรัฐ ศิริสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้
ผู้ศึกษาได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงาน
จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งจากผู้อำนวยความสะดวก
คณะครู อาจารย์ นักเรียน โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา และผู้ที่ให้การช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่สามารถออก
นามได้ทั้งหมด

ในโอกาสนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ เป็นอย่างสูงที่คอยเป็นกำลังใจให้
ความห่วงใย จนทำให้รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นกตัญญูแด่คุณพ่อ
คุณแม่ คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุรางค์ อางฉรงค์

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	19
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	20
วิธีการรวบรวมข้อมูล	23
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
ตอนที่ 1 แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี	26
ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	29
สรุปการวิจัย	29
อภิปรายผล	31
ข้อสังเกต	33
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	39
ก สำเนาหนังสือแต่งตั้ง และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	40
ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกจำนวน 10 แบบฝึก	43
ค คู่มือการใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ	46
ง ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบฝึกที่ 1 - 10	107
จ แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	119
ฉ การหาคุณภาพแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	129
ประวัติผู้ศึกษา	135

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 1 คน	21
ตารางที่ 3.2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 10 คน	22
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองใช้แบบฝึกหัด 10 แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	27
ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฟังเป็นทักษะสำคัญของการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกสามารถรับรู้ได้จากการฟัง ผู้ที่มีความสามารถในการฟังมากจะทำให้เกิดสติปัญญา การพัฒนาความคิดและเลือกใช้ประโยชน์จากการฟังได้เต็มที่ ดังที่ พรสวรรค์ อัมรานนท์ (2543: 77) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า การฟังนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะทักษะการสื่อสารประเภทหนึ่งแล้ว การฟังยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ อย่างหนึ่งของมนุษย์อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟังเป็นกระบวนการขั้นต้นของการเรียนรู้ภาษาพูดของมนุษย์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางสังคม คือการเรียนรู้ภาษาพูดของมนุษย์เริ่มจากการได้ยินหรือการฟัง จากนั้นมนุษย์จึงพูดเลียนเสียงตามที่ได้ยินจนกระทั่งได้ทำความเข้าใจระบบภาษานั้น ๆ และพูดได้อย่างคล่องแคล่วในที่สุด

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548: 37-38) กล่าวว่า “การฟังเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการฟังได้ตลอดชีวิต” นอกจากนี้การฟังยังใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนสำคัญของการคิดและการพูด คือการฟังทำให้ผู้ฟังมีความรู้กว้างขวาง เกิดสติปัญญา และรวบรวมข้อมูล ข้อคิด ไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้ฟังมาแล้วจนทำให้นำไปสู่ความคิดในระดับสูงขึ้น คือการตัดสินใจและการประเมินผล การฟังช่วยเพิ่มความรู้และได้รับความบันเทิง ทั้งนี้การฟังข่าวสารต่างๆ ทำให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นคนทันสมัย มีความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 17) กล่าวว่า การฟังมีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ได้ขยายขอบเขตความคิดของผู้ฟังให้กว้างไกล ได้พัฒนาความคิดของตนเองให้เกิดปัญญา เฉลียวฉลาด และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้การฟังจึงเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ผู้ที่รู้จักฟังอย่างถูกต้องจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้เข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ผู้ที่มีความสามารถในการฟังจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ ของตนให้ดีขึ้นด้วย ดังเช่นการวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยของ สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2535: 58) ที่ค้นพบว่าผู้เรียนที่มี

ความสามารถทางการฟังสูงจะมีความสามารถในทักษะอื่น คือ พุด อ่าน เขียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีทักษะการฟังต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสาระการฟังจึงมีความจำเป็นต้องหาแนวทางในการแก้ปัญหาเนื่องจากการฟังเป็นทักษะอย่างหนึ่งในภาษาไทยที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวันอย่างไรก็ตาม ธิดา โมสิกรัตน์ (2537: 23) กล่าวว่านักเรียนที่มีความสามารถในการฟังระดับต่ำเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นเพราะในการเรียนการสอนมักไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ครูมักละเลยการสอนและการฝึกฟัง ด้วยเห็นว่าทักษะการฟังไม่จำเป็นต้องฝึกฝน เนื่องจากผู้เรียนได้ฟังคำบรรยายในรายวิชาต่าง ๆ และต้องใช้การฟังเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว นักเรียนจึงไม่ได้ฝึกการฟังเท่าที่ควร นอกจากนั้นเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการฟังก็มีน้อย นักเรียนได้เรียนเพียง 3 คาบต่อสัปดาห์เท่านั้น ซึ่งนับว่าไม่เพียงพอที่จะสร้างทักษะการฟังให้กับผู้เรียน ประกอบกับผู้เรียนเองก็ไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเท่าที่ควร

จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนขาดการฝึกทักษะการฟังซึ่งมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เป็นผลให้กระบวนการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตั้งไว้ ผลการประเมินเรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนวุฒิชัยวิทยา (ฝ่ายวิชาการ 2549: 1) พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินการฟังอย่างมีวิจารณญาณเพียงร้อยละ 34 ซึ่งกล่าวได้ว่า ความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมีปัญหาทักษะการฟังที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

จากปัญหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการฟังดังกล่าว ครูจึงควรหาวิธีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เครื่องมือประกอบ เพราะการฝึกปฏิบัติจะเสริมรากฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นและจะพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนให้คล่องแคล่วยิ่งขึ้นด้วย

ในการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการฟังนั้น ศิริกุล ปิยานุกูล (2535: 54) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการฟังและพบว่าการใช้แบบฝึกการฟังเป็นวิธีการพัฒนาการฟังวิธีหนึ่ง ทั้งนี้เพราะแบบฝึกช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดกระตุ้นจิตใจให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแบบฝึก ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการสื่อสาร โดยอัตโนมัติ นอกจากนั้นแบบฝึกยังสามารถใช้ฝึกทักษะทางภาษาได้ทุกด้านอีกด้วยเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ คำมัน (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสร้างชุดฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประชุมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การใช้ชุดฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้สื่อประสมทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมี
 วิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3
- 2.2 เพื่อทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี จำนวน 46 คน
  - 3.1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียน
 ที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี 1 ห้องเรียน จำนวน
 23 คน
- 3.2 ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
  - 3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
- 3.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยใช้
 เวลาทดลอง 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่
  - 3.4.1 แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก ประกอบด้วย
 เนื้อหาและคำถามท้ายเรื่อง เป็นคำถามปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก เรื่อง ละ 10 ข้อ ในการสร้างใช้หลัก
 ของบลูม (Bloom, อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2537: 143) โดยวัดความรู้พื้นฐานได้แก่
 ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ร้อยละ 40 และวัดความคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์
 การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ร้อยละ 60
  - 3.4.2 แบบทดสอบก่อน - หลังเรียนในการฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง แบบฝึกที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีจำนวน 10 แบบฝึก โดยใช้สารประเภทจรรโลงใจ 3 แบบฝึก สารประเภทให้ความรู้ 4 แบบฝึก และสารประเภทโน้มน้าวใจ 3 แบบฝึก ทั้ง 10 แบบฝึก วัดความรู้ขั้นพื้นฐาน ได้แก่ขั้นรู้-จำ เข้าใจ นำไปใช้ ร้อยละ 40 และวัดความคิดขั้นสูง ได้แก่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ร้อยละ 60

4.2 ทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการฟังภาษาอย่างใช้ ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏโดยใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

5.1 ครูได้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพในการฝึกทักษะการฟังของผู้เรียน

5.2 ครูได้แนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะด้านการฟัง เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินการ โดยแบ่งตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟัง
  - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
  - 1.3 ทฤษฎีและจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการฟัง
  - 1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟัง

1.1.1 ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นทักษะสำคัญของการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เราสามารถรับรู้ได้จากการฟัง ซึ่งจะได้ทั้งความรู้ และความบันเทิง ผู้ที่มีความสามารถในการฟังมากจะช่วยพัฒนาสติปัญญาและความคิด ตลอดจนสามารถใช้ประโยชน์จากการฟังได้เป็นอย่างดี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 811) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ฟัง” ไว้ว่า การฟังคือ “การตั้งใจสดับคอยรับเสียงด้วยหู ได้ยิน เชื่อ ทำตาม ถ้อยคำ”

วรรณิ โสมประยูร (2537: 83) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง การแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน โดยใช้สมมติหรือความตั้งใจอย่างจริงจังจนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินนั้น เพราะการฟังเป็นทักษะการรับเข้าตามหลักของภาษาศิลป์

ทิพวรรณ หอมพูล (2538: 53) ให้ความหมายของการฟังว่า การฟัง หมายถึง การรับรู้ความหมายจากเสียงพูดที่ได้ยิน อาทิ การฟังการสนทนา การประชุมอภิปราย การพูดในที่ประชุมชน และการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วาสนา บุญสม (2541: 11) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง พฤติกรรมการรับสารที่ผู้รับสารต้องแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน เพื่อการรับรู้ เข้าใจ และตีความสารเหล่านั้นตามประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองสารนั้น

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542: 20) กล่าวถึงความหมายของการฟังว่า “การฟัง หมายถึง การได้ยิน การทำตามเรื่องราวของสิ่งที่ได้ยินไปด้วยจนเกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น จับข้อความต่าง ๆ ที่ควรคล้อยตาม หรือโต้แย้งได้” สอดคล้องกับศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 152) ที่ได้ให้ความหมายของการฟังเอาไว้ว่า “การฟัง หมายถึง การที่มนุษย์รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียง ซึ่งอาจจะหมายถึงฟังจากผู้พูดโดยตรง หรือฟังผู้พูดผ่านอุปกรณ์ที่ช่วยบันทึกเสียงแบบต่าง ๆ โดยแหล่งของเสียงนั้นจะส่งเสียงผ่านประสาทสัมผัสทางหูเข้ามา แล้วผู้ฟังเกิดการรับรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยิน จากนั้นนำความหมายที่ได้รับรู้นั้นไปพิจารณาทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของผู้พูด ประเมินค่าสารที่ได้ฟังและสามารถนำสิ่งที่สังเคราะห์ได้จากการฟังไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตของตนได้ การฟังต่างกับการได้ยิน การได้ยินอาจจะเป็นลักษณะเข้าหูซ้ายออกหูขวา แต่การฟัง หมายถึง การฟังที่กลั่นกรองเอาสารประโยชน์ ไม่รับเอาสิ่งที่ไม่เกิดความโกรธ ฟังความหมาย ความรู้สึกของผู้พูด ฟังด้วยการไตร่ตรอง พิจารณาวิเคราะห์เหตุผลตามไปด้วย

จากความหมายของการฟัง ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การฟังเป็นกระบวนการซึ่งซับซ้อนต่อเนื่อง เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยประสบการณ์มาผสมผสานกันจึงจะเป็นการฟังที่สมบูรณ์จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.1.2 ความสำคัญของการฟัง

รูบิน (Rubin 1975: 95 อ้างถึงใน ทรรศยา เทพสิงห์ 2537: 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า การฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน เช่น การฟังโทรศัพท์ การฟังวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งจำเป็นต้องฟังให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากนั้นเด็ก ยังเริ่มเรียนรู้ภาษาโดยผ่านการฟังเป็นอันดับแรก อาจกล่าวได้ว่าการฟังเป็นพื้นฐานที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสติปัญญาอื่น ๆ

พะอบ โปษกฤษณะ (2541: 164) กล่าวว่า การฟังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญญา เกิดความรอบรู้ เฉลียวฉลาด ในสมัยโบราณเมื่อยังไม่มีการพิมพ์หนังสือ “การฟัง” เป็นจุดเริ่มต้น ที่จะก่อให้เกิดปัญญา “หัวใจนักปราชญ์” ข้อแรกก็คือการฟัง แต่การฟังควรปฏิบัติเช่น

ไร่นั้นก็ย่อมมีวิธีการ ผู้ที่หมั่นสลับรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ จะเป็นผู้รอบรู้ สามารถนำสิ่งที่ได้ฟังไปใช้ประโยชน์ ทั้งในด้านความรู้ การตัดสินใจ ความคิดริเริ่ม สมัยนี้บางคนอาจจะว่าการอ่านหนังสือก็ทำให้ฉลาด แต่การฟังมีส่วนประกอบที่ช่วยให้ได้เปรียบการอ่านอยู่หลายอย่าง การฟังมีอิทธิพลมากในปัจจุบันนี้ แต่ส่วนมากยังมองข้ามความสำคัญของการฟัง มุ่งแต่จะฝึกให้มีศิลปะในการพูด แต่ความจริงศิลปะแห่งการฟังก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าศิลปะของการพูดและเป็นศิลปะที่ฝึกได้ยาก

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542: 22) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า การฟัง เป็นทักษะแรกที่มีมนุษย์จะต้องเรียนรู้ก่อนทักษะอื่น ๆ จึงนับว่าการฟังเป็นพื้นฐานของทักษะพูด อ่าน และเขียน การฟังจะมีอยู่ตลอดเวลาที่มนุษย์ยังตื่นอยู่ การฟังมีความสัมพันธ์กับการพูด เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เมื่อมีการพูดที่ไหนจะต้องมีการฟังรับรู้ด้วยจึงจะทำให้การพูดมีความสมบูรณ์ การฟังจึงเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถแยกได้เป็นประเด็น ๆ ดังต่อไปนี้

1. การฟังเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน
2. การฟังเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้
3. ความสามารถในการฟังช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาอื่น ๆ
4. การฟังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้มาก่อนจะมีการอ่านและ

การเขียน

5. การฟังเป็นการช่วยให้การสื่อสารด้วยวาจาได้ผลสมบูรณ์

ความสำคัญของการฟังดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของ ศศิธร

ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 153) ที่กล่าวไว้ว่า การฟังทำให้เป็นผู้มีความรู้ ทำให้เกิดความบันเทิงช่วยให้เกิดความคิดที่ดี

สนิท สัตโยภาส (2545: 45) กล่าวถึงความสำคัญของการฟัง ว่า ทำให้เป็นพหูสูตร ทำให้ได้ความรู้ และยังให้ความสุขความเพลิดเพลินแก่ผู้ฟัง

สรุปได้ว่าการฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมาก โดยเฉพาะนักเรียนจะต้องใช้ทักษะการฟังในการศึกษาหาความรู้ โดยการฟังที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น

1.1.3 ประเภทของการฟัง

การฟังแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ชิตา โมสิกรัตน์ (2537: 217) ได้จำแนกประเภทของการฟังโดยพิจารณาจากสถานการณ์ หรือแหล่งที่มาของการสื่อสารแล้วแบ่งได้ 3 ประเภทคือ การฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร และการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

อัจจิมา เกิดผล (2546: 39) ได้จำแนกประเภทของการฟังไว้ 4 ประเภท คือ การฟังการสื่อสารระหว่างบุคคล การฟังในกลุ่มขนาดเล็ก การฟังในที่ประชุมชน การฟังจากสื่อมวลชน

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542: 28-29) ได้จำแนกประเภทของการฟังหลายวิธี เช่น แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการฟัง เป็นการฟังเพื่อความบันเทิง แบ่งตามลักษณะการฟัง เป็นการฟังอย่างตั้งใจหรือแบ่งโดยยึดลักษณะเรื่องราวที่ฟังเป็นสำคัญ เป็น ฟังการอภิปราย

สรุปได้ว่า การฟังมีหลายประเภท แต่ละประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการแบ่ง

1.1.4 ลักษณะการฟังที่ดี

การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดการเรียนรู้ ฉะนั้นการเป็นผู้ฟังที่ดีต้องอาศัยการฝึกฝน และปรับปรุงทักษะในการฟังของตน ได้มีผู้เสนอลักษณะการฟังที่ดีดังนี้

พะอบ โปษกฤษณะ (2541: 165-167) กล่าวว่า การฟังที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบ ต่าง ๆ ดังนี้ ฟังด้วยความตั้งใจ หรือมีสมาธิในการฟัง ฟังฟังในสิ่งที่ควรฟัง ฟังโดยไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ ฟังตามจุดประสงค์ของผู้ฟัง ใช้วิจารณญาณในการฟัง นำสิ่งที่รับฟังนั้นมาปรับให้เข้ากับชีวิตประจำวัน ใช้ศิลปะของการฟัง

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542: 27 - 28) ได้กล่าวถึงลักษณะของการฟังที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2544: 80-83) กล่าวคือการฟังที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้ ต้องมีประสาทหูไว มีสมาธิแน่วแน่นมั่นคง มีพื้นความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้พูด ต้องตั้งใจฟัง จับใจความสำคัญได้

สนิท สัตโยภาส (2545: 46) เสนอลักษณะการฟังที่ดีไว้คล้ายกัน สรุปได้ดังนี้

1. ฟังด้วยความตั้งใจและมีสมาธิในการฟัง
2. ฟังอย่างมีจุดหมาย
3. ฟังแต่เรื่องที่มีคุณค่าแก่การฟัง
4. ฟังอย่างเข้าใจสารที่ฟัง
5. ฟังอย่างมีวิจารณญาณ
6. นำสิ่งที่ได้ฟังจากการฟังไปปรับใช้ให้มีคุณค่าต่อชีวิต

ฉัตรภา บุญนาค และคณะ (2546: 23) ได้กล่าวถึงลักษณะของการฟังที่ดีพอสรุปได้ว่า ผู้ฟังต้องฟังด้วยความอดทน ตั้งใจ และต้องฟังด้วยความคิด พร้อมทั้งมีการวิจารณ์และประเมินผล

อัจจิมา เกิดผล (2546: 48) ได้กล่าวถึงลักษณะการฟังที่ดี มีลักษณะดังนี้

1. ฟังด้วยความสนใจถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ตนไม่มีความรู้ก็ตาม
2. ฟังผู้พูดทุกคน โดยไม่เลือกฟังเฉพาะผู้พูดที่ตนชอบ
3. ฟังให้เข้าใจทั้งถ้อยคำ และท่าทางที่ผู้พูดแสดงออก
4. ฟังด้วยความอดทนถึงแม้ว่า สภาพแวดล้อมจะไม่อำนวย
5. ฟังให้ตลอดโดยไม่คิดโต้แย้ง ระหว่างที่ฟัง เพราะจะทำให้เกิดความ

กังวล และตามเรื่องไม่ทัน

6. ฟังโดยไม่ขัดจังหวะผู้พูด ควรจดคำถามไว้ถาม เมื่อผู้พูดพูดจบ
7. ฟังโดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้พูด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา

แก้ไขปัญหาหรือหาข้อยุติที่ดีที่สุด

สรุปลักษณะการฟังที่ดีได้ว่า การฟังที่ดีนั้นต้องเรียนรู้วิธีการฟังที่มีคุณภาพ และต้องฟังอย่างมีเป้าหมาย

1.1.5 ประโยชน์ของการฟัง

ประโยชน์ของการฟังมีนักวิชาการได้อธิบายสรุปได้ดังนี้

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542: 25 – 26) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะเพื่อแสวงหาความรู้และความเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ ซึ่งการฟังมีประโยชน์ในด้าน การติดต่อสื่อสาร การรับรู้ความรู้สึคนึกคิด และความคิดเห็นของผู้อื่น การคิด และใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคนทันสมัย ทนต่อเหตุการณ์

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 154 – 155) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฟังไว้ ดังนี้ รู้เรื่องราวที่ฟังได้โดยตลอด พัฒนาสมรรถภาพของการใช้ทักษะภาษาอื่น ๆ เป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดสมรรถภาพทางความคิด ได้เพิ่มศัพท์ และเพิ่มพูนความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษาได้อย่างเหมาะสมและรัดกุม เป็นกระบวนการสื่อสารที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ธิดา โมสิกรัตน์ และศรีสุดา จริยากุล (2544: 136-138) กล่าวว่า ประโยชน์ของการฟังอาจจำแนกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและประโยชน์ต่อสังคม

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ให้ความเปลี่ยนแปลง การเข้าสังคม การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอื่น การตัดสินใจ และการประกอบอาชีพ
2. ประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์ทางอ้อมโดยคนนำความรู้และข้อคิด ไปใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม

สรุปได้ว่าการฟังมีประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง นอกจากนี้จะมีประโยชน์ต่อตนเองแล้วยังส่งผลทางอ้อมต่อสังคมด้วย

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

1.2.1 ความหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 1072) ให้ความหมายไว้ว่า น. ปัญหาที่สามารถรู้หรือมีเหตุผล คือเป็นเหตุผลในการพิจารณาใคร่ครวญ ข้อความอย่างถ่วงถี่ หรือถ้าจะแยกเป็นวิจารณ์-ญาณ ก็จะได้ความหมายว่า วิจารณ์หรือวิจารณ์ หมายถึงการคิดใคร่ครวญโดยใช้เหตุผล ส่วน ญาณ หมายถึง ปัญหาหรือความรู้ในขั้นสูง

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2540: 81) ได้กล่าวถึง การฟังอย่างมีวิจารณญาณว่า ผู้ฟังจะต้องใช้วิจารณญาณในการฟัง เพื่อให้การฟังครั้งนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยต้องพยายามวิเคราะห์ว่าผู้พูดมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ข้อความที่ได้ฟังตอนใด เป็นข้อเท็จจริง ตอนใดเป็นข้อคิดเห็นของผู้พูด นอกจากนี้ต้องพิจารณาตีความให้ได้ว่าผู้พูดแฝงสารใดไว้หรือไม่ รวมทั้งประเมินค่าเรื่องที่ฟังได้ว่าดีหรือไม่ สมเหตุสมผลหรือไม่ เพื่อนำสิ่งที่ได้รับการฟังไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ศศิธร รัชฎถักษณานันท์ (2542:159) กล่าวว่า วิจารณ์ญาณ หมายถึง ปัญหา สามารถสันนิษฐานเหตุผล การฟังอย่างมีวิจารณญาณ คือ การฟังด้วยความตั้งใจ พยายามตีความหมายเรื่องที่ฟังและทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น โดยใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง และหาเหตุผลประกอบให้เห็นจริง

วรรณิ โสมประยูร (2537:87) กล่าวว่า การฟังอย่างมีวิจารณญาณ เป็นลักษณะการฟังที่ผู้ฟังเข้าใจ และสามารถแยกแยะสิ่งที่ได้ฟังว่าอะไรเป็นความคิดเห็นของผู้พูด อะไรเป็นข้อเท็จจริง หรือพิจารณาได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูก และอะไรน่าเชื่อถือ เช่น ฟังการโฆษณา ฟังการหาเสียงต่าง ๆ

การฟังโดยใช้วิจารณญาณ เป็นการฟังระดับลึกกว่าการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้ฟังต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ ใคร่ครวญ วิวินิจฉัย และประเมินค่าสิ่งที่ฟังในด้านต่าง ๆ

จากความหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการฟังอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการฟังที่ใช้ความคิดไตร่ตรอง วิเคราะห์ วิวินิจฉัย และประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังอย่างมีเหตุผล

1.2.2 จุดมุ่งหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

การฟังมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปตามที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2538: 112) กล่าวว่า การฟังอย่างมีวิจารณญาณนั้นผู้ฟังจะต้องมีความสามารถ แยก

ข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นได้ ประเมินคุณค่าของสิ่งที่ได้ฟังได้ เปรียบเทียบเนื้อหาและประโยชน์ของสิ่งที่ได้ฟังได้ พุดและเขียนวิจารณ์สิ่งที่ได้ฟังได้ พุดแสดงความคิดเห็นหลังจากที่ได้ฟังคำบรรยาย อภิปรายได้ บอกลักษณะนิสัยของตัวละครได้ หลังจากที่ได้ฟังการอ่านบทเรียนวรรณคดีแล้ว ร่วมกันสร้างเกณฑ์ในการวิจารณ์การพุด การอภิปรายได้ วิจารณ์การกระทำและการตัดสินใจของตัวละครได้ ตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เขียนรายงาน วิจารณ์เนื้อหาภาษา จำนวนที่ใช้ในการเสนอข่าวทางวิทยุและโทรทัศน์ได้ และวิจารณ์ภาษาที่ใช้ในการโฆษณาทางวิทยุและโทรทัศน์ได้

สถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ (2547: 117) กล่าวว่า การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ นั้นเพื่อวิเคราะห์พิจารณาและตัดสินเพื่อนำสารที่ได้จากการฟังไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฟังสารที่สลับซับซ้อน และผู้ฟังเองมีความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอ จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การฟังมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อวิเคราะห์พิจารณาและตัดสินเพื่อใช้ประโยชน์จากสารที่ฟัง

1.2.3 ลำดับขั้นของการฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการฟังในระดับลึกกว่าการฟังขั้นพื้นฐาน เป็นการฟัง ที่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟัง ดังนั้นจึงต้องมีขั้นตอนในการฟัง เพื่อให้ผู้ฟังจะได้เข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

สายใจ ทองเนียม และประดิษฐ์ ทองเนียม (2537: 3) ได้จำแนกขั้นตอนการฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ 5 ขั้น ได้แก่ การวิเคราะห์ การใคร่ครวญ การวินิจฉัย การประเมินค่า และการนำสิ่งที่ได้ฟังไปใช้ประโยชน์

สมพร แผงพิพัฒน์ (2547: 105-106) กล่าวว่า

1. พิจารณาเรื่องที่ฟังเพื่อเข้าใจความหมายของคำและข้อความ ทั้งที่เป็นวัจนสารและอวัจนสาร
2. พิจารณาเรื่องที่ฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นและเจตนาของผู้พุด เนื้อเรื่องที่ฟังอาจจะมีทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การฟังจะต้องพิจารณาว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น

สรุปได้ว่า การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณนักเรียนจะต้องมีพื้นฐานจากลำดับขั้นความรู้ความเข้าใจในความหมายของเสียงที่ได้ยินก่อน เพื่อนำไปสู่ลำดับขั้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งเป็นลำดับขั้นสูงของการฟัง

1.2.4 หลักการฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณมีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการไว้ดังนี้

วรรณิ โสภประยูร (2537: 87) กล่าวว่า การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นลักษณะการฟังที่ผู้ฟังเข้าใจ และสามารถแยกแยะสิ่งที่ได้ฟังว่าอะไรเป็นความคิดเห็นของผู้พูด อะไรเป็นข้อเท็จจริง หรือพิจารณาได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูก และอะไรน่าเชื่อถือ เช่น ฟังการโฆษณา ฟังการหาเสียงต่าง ๆ

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2540: 81) ได้กล่าวถึง การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณว่า ผู้ฟังจะต้องใช้วิจารณ์ญาณในการฟัง เพื่อให้การฟังครั้งนั้น ๆ มีประสิทธิผลมากที่สุด โดยต้องพยายามวิเคราะห์ว่าผู้พูดมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ข้อความที่ได้ฟังตอนใดเป็นข้อเท็จจริง ตอนใดเป็นข้อคิดเห็นของผู้พูด นอกจากนี้ต้องพิจารณาตีความให้ได้ว่าผู้พูดแฝงสารใดไว้หรือไม่ รวมทั้งประเมินค่าเรื่องที่ฟังได้ว่าดีหรือไม่ดี สมเหตุสมผลหรือไม่ เพื่อนำสิ่งที่ได้รับจากการฟังไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 59) ได้กล่าวถึงหลักการใช้วิจารณ์ญาณในการฟังว่า

1. พิจารณาว่าผู้พูดมีความมุ่งหมายในการพูดครั้งนั้น ๆ อย่างไรบ้าง
2. บอกได้ว่า เรื่องที่ได้ฟังมีสาระประโยชน์ให้แก่งคิด ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและความคิดสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

3. เรื่องที่ได้ฟังมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
4. บอกได้ว่าเรื่องที่ได้ฟังน่าเชื่อถือหรือไม่เพียงใด

สถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ (2547:117-118) กล่าวว่า การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณมีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้ฟังพิจารณาว่า ผู้พูดมีความมุ่งหมายในการพูดครั้งนั้น ๆ อย่างไรบ้าง
2. เรื่องที่ได้ฟังมีสาระประโยชน์ ให้แก่งคิด ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและความคิดสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
3. เรื่องที่ได้ฟังมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
4. เรื่องที่ได้ฟังน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด
5. ผู้ฟังวินิจฉัยว่า ผู้พูดมีความจริงใจอย่างไร เพียงไร
6. ผู้ฟังพิจารณาได้ว่า ผู้พูดใช้วิธีการพูด หรือวิธีการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างไร

จากที่ประมวลมาข้างต้นสรุปได้ว่า การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ ผู้ฟังจะต้องมีสมาธิในการฟัง มีทัศนคติที่ดีต่อผู้พูด มีความสามารถในการจับใจความ การใช้ความคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์และประเมินผลสิ่งที่ฟังได้

1.2.5 การสอนทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน และจำเป็นที่ครูจะต้องเป็นผู้ให้แนวทางในการฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณเพื่อประโยชน์ของนักเรียนเอง

การสอนทักษะการฟังนั้น กวิสรา รัตนกร (2537: 34) กล่าวว่า การฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณไม่ใช่เรื่องยากแต่ก็มีเรื่องง่าย การฝึกควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เลือกฟังเหตุการณ์หรือเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ ตรงกับความสนใจหรือประสบการณ์ที่เรามีอยู่ แล้วพิจารณาเนื้อความนั้นด้วยแง่มุมต่าง ๆ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยเริ่มจากพิจารณาร่วมกันเป็นกลุ่ม จนกระทั่งสามารถทำได้ด้วยตัวเอง
2. เพิ่มการฟังที่มีเนื้อหามากขึ้น ประเภท การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การโฆษณาหาเสียง การส่งสารทางเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
3. จัดจำปัญหาที่ได้จากการใช้วิจารณญาณแต่ละครั้ง และพยายามหาความรู้จากแหล่งอื่น เพื่อเสริมความรู้ให้มากขึ้น

พันทิพย์ รัตนราช (2538: 17) ได้เสนอแนวคิดการจัดกิจกรรมฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณว่าควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ในแต่ละแบบฝึกให้ชัดเจน
2. เตรียมบทเรียนขั้นตอนในแผนการสอน เริ่มกิจกรรมการฝึกจากง่ายไปหายาก
3. จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ และให้สัมพันธ์กันทั้งการฟัง การอ่าน และการเขียน
4. ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา
5. ประเมินผลการฟัง โดยใช้แบบทดสอบเพื่อพัฒนาการในการฟัง สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2538: 81-82) ได้เสนอกิจกรรมการสอนฟังอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้ คือ

1. ครูและนักเรียนช่วยกันหาบทความ ตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์แล้วนำมาอ่านให้เพื่อนฟัง ช่วยกันอภิปรายแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น วิเคราะห์ภาษาสำนวนที่ใช้
2. ครูบันทึกข่าว การโฆษณาต่าง ๆ หรือบทความจากวิทยุ โทรทัศน์ แล้วนำมาเปิดให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนประเมินค่าข้อความที่ฟังว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด วิเคราะห์ภาษา สำนวน เนื้อหาสาระ เพลง และภาพประกอบที่ใช้ในการโฆษณา

3. เชิญวิทยากรมาบรรยาย หรืออภิปรายให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น
4. ฟังการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง หรือการอ่านทำนองเสนาะ แล้วช่วยกันวิจารณ์ติชม
5. ให้นักเรียนฟังเพื่อนอ่านวรรณคดีแล้วให้พูดหรือวิจารณ์เรื่อง นิสัยการกระทำ หรือการตัดสินใจของตัวละครในวรรณคดีนั้น ๆ
6. ให้นักเรียนเขียนวิจารณ์เรื่องจากบทเรียนหรือเรื่องสั้นที่เพื่อนอ่านให้ฟัง แล้วอ่านการวิจารณ์ของตนให้เพื่อน ๆ ฟัง
7. ฟังการเล่าเรื่อง เล่าประสบการณ์ บรรยาย แล้วช่วยกันวิจารณ์ติชม
8. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง แล้วให้ช่วยกันวิจารณ์การพูดของเพื่อน ๆ
9. อ่านเรื่องราวซึ่งแสดงสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตัดสินใจหลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายการตัดสินใจของเพื่อน ๆ
10. แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อระดมความคิดและสร้างเกณฑ์ในการวิจารณ์สิ่งที่ได้จากการฟัง

สรุปได้ว่า การสอนทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ผู้สอนจะต้องสอนมารยาทในการฟัง ฟังเพื่อความเข้าใจ การใช้วิจารณญาณในการฟัง และการเลือกสารมาใช้ในการฝึกฟังนั้นต้องมีความหลากหลาย และเนื้อหาง่าย ไม่ซับซ้อน และอยู่ในความสนใจของนักเรียน

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

การสอนทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณนี้ นอกจากครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะการฟังแล้ว ยังสามารถนำแบบฝึกมาช่วยเสริมทักษะการฟังได้อีกด้วย การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังนี้ ครูจำเป็นต้องศึกษาวิธีการสร้างเพื่อให้แบบฝึกนั้นมีประสิทธิภาพสูง และเหมาะสมกับนักเรียนของตนมากที่สุด

1.3.1 ความหมายของแบบฝึก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 641) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกหรือแบบฝึกหัดว่า หมายถึงแบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ นักเรียนฝึกตอบ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ (2537: 490) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง คู่มือนักเรียนที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

จากชุดการสอนเป็นส่วนที่นักเรียนบันทึกสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วย มีลักษณะคล้ายแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วยก็ได้

พนมวัน วรรณีย์ (2542: 37) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดกระทำ เพื่อทบทวน ฝึกฝนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วทำให้เกิดความจำ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความชำนาญ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 375) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบที่ใช้ฝึกความเข้าใจ ฝึกทักษะต่าง ๆ และทดสอบความสามารถของนักเรียนตามบทเรียนที่ครูสอนว่า นักเรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นแบบฝึกนอกจากจะสนองในด้านความรู้แล้ว ในด้านจิตใจ แบบฝึกก็มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความสำเร็จภาคภูมิใจที่ทำได้ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำ

สรุปว่า แบบฝึกคือสื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อฝึกนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายแบบฝึกหัด

1.3.2 ความสำคัญของแบบฝึก

ทักษะการฟังเป็นทักษะทางภาษา ลักษณะที่สำคัญของวิชาทักษะนี้อยู่ที่การทำแบบฝึกและทำกิจกรรมซ้ำ ๆ ดังที่ อนุศักดิ์ วิชาลัย (2536: 27) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าวิธีสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น คือ แบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

วิพุธ โสภวงศ์ (2537: 828) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างกิจกรรมพิเศษ โดยการใช้แบบฝึกไว้ว่า เป็นการช่วยฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาและเข้าใจภาษาไทยได้ถูกต้อง ควรมีการทดสอบเพื่อประเมินนักเรียนเข้าใจหรือไม่เพียงใด ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียนพร้อมทั้งทราบว่า การแก้ไขโดยใช้แบบฝึกนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2539: 8-10) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าแบบฝึกช่วยลดเวลาการสอนของครู และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้นเกี่ยวกับความสำคัญของแบบฝึกต่อการเรียนภาษา สรุปได้ว่าแบบฝึกมีบทบาทสำคัญในการฝึกฝนให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางด้านภาษา

1.3.3 หลักการสร้างแบบฝึกและลักษณะของแบบฝึกที่ดี

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538: 174) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบฝึกดังต่อไปนี้คือ ศึกษาปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์เนื้อหา พิจารณาวัตถุประสงค์ สร้างแบบทดสอบ สร้างแบบฝึก สร้างบัตรอ้างอิง สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า นำเอาแบบฝึกไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540:8-9) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ควรมีความหมายต่อผู้เรียน และตรงจุดมุ่งหมายของการฝึก ภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ควรแยกเป็นเรื่องๆ ควรมีทั้งกำหนดให้ตอบและตอบโดยเสรี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเร้าความสนใจ ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างให้นักเรียนได้ฝึกหัด

สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบฝึก และลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น จะต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียน การตอบสนองพัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนี้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก ซึ่งแบบฝึกหัดจะต้องประกอบด้วยคำชี้แจงและตัวอย่างสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสม และมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว นอกจากนี้แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบเพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

กรกมล เหมทานนท์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดนางใน จังหวัดอ่างทอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการสอนด้วยการใช้แบบฝึก และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกที่เรียนด้วยการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดนางใน จังหวัดอ่างทอง รวม 76 คน เป็นกลุ่มทดลอง 38 คนและกลุ่มควบคุม 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 24 แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณมีผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กุสาวดี สนธิสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมี
 วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT
 กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมี
 วิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่เรียน โดยการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT และกลุ่มที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู และเพื่อ
 ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนเรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดย
 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
 วัดหนองแวง (สหราษฎร์บูรณะ) กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546
 จำนวน 76 คน จาก 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู เรื่องการฟังอย่างมี
 วิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4
 MAT สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.05 และกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบ 4 MAT มากที่สุด

วิไลวรรณ คำมัน (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะการฟัง
 อย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านห้วยกอก 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ
 ชุดฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนเรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง
 อย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนการใช้ชุดฝึกทักษะ
 การฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปว่า องค์กรประกอบที่ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการฟังเพิ่มมากขึ้น ก็คือ
 แบบฝึก

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะการฟัง

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการฟังมีดังต่อไปนี้

ปิยานุช สอาดสุด (2540) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การออกแบบแบบฝึกทักษะการฟังอย่าง
 มีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบแบบฝึกการฟัง
 อย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ฯ ปทุมธานี ปีการศึกษา 2539 จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 9 ชุด ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ปิยฉัตร ศรีนาค (2540) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบทักษะการฟังจับใจความที่ได้จากการทดสอบหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าการทดสอบก่อนการใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อิง ประโกสันตัง (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน จากโรงเรียนวัดโพธิ์ทอง โรงเรียนบ้านมะค่า โรงเรียนบ้านงิ้ว และโรงเรียนบ้านตะโก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดวิชาภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะการพูดวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สรุปได้ว่า การนำแบบฝึกการฟังมาใช้ในการเรียนการสอนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการฟังสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

เพื่อให้การศึกษารั้งนี้สำเร็จ และได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 2 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองของแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 23 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

2.1 แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แบบฝึก แต่ละแบบฝึกจะมีแบบฝึกหัดทำเรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ก ข ค และ ง ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับการทดสอบก่อนและหลังการใช้แบบฝึก เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ก ข ค และ ง จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ มีวิธีการดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดจุดเน้น การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและ เศรษฐกิจ ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5

3.1.2 ศึกษาทฤษฎีและจิตวิทยาเกี่ยวกับการฟังเพื่อเป็นแนวทางในการเลือก เรื่องมาทำแบบฝึกการฟัง

3.1.3 รวบรวมเอกสาร วารสาร และหนังสือต่างๆ ที่ตรงกับความสนใจของเด็กวัยนี้มาคัดเลือกเพื่อทำแบบฝึก

3.1.4 สร้างแบบฝึกทักษะการฟัง จำนวน 10 แบบฝึก โดยแบ่งเป็นสารประเภท จรรโลงใจ 3 เรื่อง สารประเภทให้ความรู้จำนวน 4 เรื่อง และสารประเภทโน้มน้าวใจ 3 เรื่อง รวม 10 เรื่อง ดังนี้ในแต่ละเรื่องนั้นจะมีแบบฝึกหัดท้ายเรื่องรวม 10 แบบฝึกหัด ซึ่งคำถามที่ใช้ ในแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องนั้นผู้ศึกษาได้ใช้หลักการวัดผลตามวัตถุประสงค์ของ บลูม (Bloom, อ้างถึง ในสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2537: 143) มาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ ระดับพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงสุด คือ 1) ชั้นความรู้ ความจำ 2) ชั้นความเข้าใจ 3) ชั้นการนำไปใช้ 4) ชั้นการวิเคราะห์ 5) ชั้นการสังเคราะห์ 6) ชั้นการประเมินค่า โดยใช้อัตราส่วนคำถาม 4 : 6 คือ คำถามชั้นความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ รวม 4 ข้อ และคำถามชั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า รวม 6 ข้อ ลักษณะของแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง มีลักษณะเป็นข้อคำถาม ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ทุกแบบฝึกมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน รวม 10 แบบฝึก เป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน

3.1.5 สร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยบันทึกเสียง

3.1.6 นำเนื้อหาบันทึกเสียง

3.1.7 จัดทำคู่มือโดยเขียนคำชี้แจงสำหรับครูและนักเรียน เขียนอธิบาย วิธีการใช้แบบฝึกสำหรับครูผู้ฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นสื่อในการสอนฟัง ใช้เวลาฝึก 10 ครั้ง

3.1.8 นำแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเหมาะสม แล้วมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC)

และพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยทุกแบบฝึกมีค่าเท่ากับ 1.0 และผู้ศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้าน การพิมพ์ การเรียงลำดับตัวเลือกของข้อสอบ และ การเรียงลำดับข้อคำถาม

3.1.9 นำแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน ผลการทดลองใช้ พบว่าคะแนนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ทั้ง 10 แบบฝึกรวมกันได้ร้อยละ 63 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 1 คน

แบบฝึกที่	คะแนน	ร้อยละ
1	6	60
2	6	60
3	5	50
4	7	70
5	6	60
6	6	60
7	6	60
8	7	70
9	7	70
10	7	70
รวมเฉลี่ยร้อยละ		63

3.1.10 นำแบบฝึกไปปรับปรุงให้ดีขึ้น และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน ผลการทดลองใช้ พบว่าคะแนนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ทั้ง 10 แบบฝึกรวมกันได้ร้อยละ 65.8 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3.2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 10 คน

แบบฝึกที่	นักเรียนคนที่										เฉลี่ยร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	7	6	7	7	6	7	6	6	5	6	63
2	7	7	6	5	6	6	6	5	6	6	60
3	6	7	5	5	6	7	6	6	5	6	63
4	6	8	7	7	7	7	6	7	5	7	67
5	8	7	6	6	6	7	7	6	6	7	66
6	7	6	6	7	7	6	6	6	6	6	63
7	7	7	7	6	7	6	7	7	6	7	67
8	8	8	7	7	6	7	7	7	7	6	70
9	8	9	6	7	6	7	6	7	7	6	70
10	8	7	6	7	7	7	7	6	7	7	69
เฉลี่ยร้อยละ	72	72	63	64	64	67	64	64	61	64	65.8
ละ											

3.1.11 ปรับปรุงสื่อแถบบันทึกเสียงให้ดีขึ้น เพื่อจะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 23 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผลการทดลองใช้ พบว่า คะแนนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ทั้ง 10 แบบฝึกครวมกันได้ร้อยละ 63.78 ดังตารางที่ 3

3.2 การสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณ ผู้ศึกษาได้
ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.2.1 สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
จำนวน 30 ข้อ โดยใช้หลักการวัดผลตามวัตถุประสงค์ของบลูม (Bloom 1972 อ้างถึงใน ณรงค์
มันเศรษฐวิทย์ 2540 : 69-111) วัดวัตถุประสงค์ขั้นต้น คือ ความรู้ – ความจำ ความเข้าใจ การ
นำไปใช้ ร้อยละ 40 วัดวัตถุประสงค์ขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า
ร้อยละ 60

3.2.2 นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประเมินความตรงตาม
เนื้อหาของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนการ
ฟังอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 นำแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ เป็นสื่อในการสอนฟัง กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้
เวลาประมาณ 10 – 15 นาที ภายหลังการฝึกแล้ว ตรวจสอบให้คะแนน และเฉลยข้อที่ถูกต้องให้ทราบ

4.3 ทดสอบหลังเรียน

4.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และแบบฝึกการฟังมาทำการ
วิเคราะห์ทางสถิติ

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าดัชนีของความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539 : 248 - 249) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 R คือ คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนสอบ โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536: 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. คำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ 2536: 59)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังของกลุ่มทดลองโดยการใช้
การทดสอบค่าที (t – test dependent) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536: 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ ความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษการสร้างแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 1 แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้ศึกษาได้นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบความตรงของแบบฝึก นำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกคุณลักษณะที่ประเมินเฉลี่ยทุกแบบฝึกมีค่าเท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก แต่ละแบบฝึกมีคำถาม 10 ข้อ เป็นคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นคำถามวัดความรู้ระดับต้น 4 ข้อ และคำถามวัดความรู้ระดับสูง 6 ข้อ

แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 คน และ 10 คน พบว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์การฝึกร้อยละ 60

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ผลการทำแบบฝึกหัดท้ายแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองใช้แบบฝึกหัด 10 แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบฝึกที่	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
1	10	6.21	62.17
2	10	6.30	63.04
3	10	6.04	60.43
4	10	6.43	64.35
5	10	6.17	61.74
6	10	6.43	64.35
7	10	6.34	63.48
8	10	6.21	62.17
9	10	6.43	64.35
10	10	6.87	68.70
คะแนนเฉลี่ยรวม			63.78

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนของนักเรียนในแบบฝึกที่ 10 มีคะแนนสูงสุด รองลงมาได้คะแนน 64.35 ได้แก่ แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกที่ 6 และแบบฝึกที่ 9 ส่วนแบบฝึกที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดคือแบบฝึกที่ 3 ได้ 60.43 เมื่อรวมคะแนนเฉลี่ยทุกแบบฝึก ปรากฏว่าได้ร้อยละ 63.78 เมื่อพิจารณาภาพรวมของเกณฑ์การผ่านพบว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	23	18.26	2.70	
หลังเรียน	23	24.22	2.13	-20.44

** $P < .05$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1.1.1 เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2.2 เพื่อทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

ประชากรในกรณีศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ได้ 1 ห้อง มี 23 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ 10 แบบฝึก และแบบฝึกหัดทำใบเรื่อง เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2.3 วิธีดำเนินการศึกษา

- 1) ทดสอบก่อนเรียน

- 2) นำแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก ไปฝึกกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่ละแบบฝึกใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที แล้วตรวจให้คะแนน
- 3) ทดสอบหลังเรียน
- 4) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

1.2.4 วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาร้อยละของความถี่
- 2) วิเคราะห์ความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบค่า t (t-Dependent)

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ได้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึกประกอบด้วย

แบบฝึกที่ 1	แบบฝึกการฟังสารจรใจ	เรื่อง หัวล้านนอกครุ
แบบฝึกที่ 2	แบบฝึกการฟังสารจรใจ	เรื่อง แม่ควรรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง
แบบฝึกที่ 3	แบบฝึกการฟังสารจรใจ	เรื่อง ความเป็นธรรม
แบบฝึกที่ 4	แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้	เรื่อง ดูกกระดาษาอาจถึงตาย
แบบฝึกที่ 5	แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้	เรื่อง อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพ
แบบฝึกที่ 6	แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้	เรื่อง ผู้เชี่ยวชาญขึ้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัดขึ้นช่วยป้องกันโรคระยะยาว
แบบฝึกที่ 7	แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้	เรื่อง กาแฟและคาเฟอีน
แบบฝึกที่ 8	แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ	เรื่อง ชีวิตกับความสวยงาม
แบบฝึกที่ 9	แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ	เรื่อง วันแมวดำในอิตาลี
แบบฝึกที่ 10	แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ	เรื่อง บุหรี่กับเยาวชนของชาติ

1.3.2 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณเป็นสื่อในการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี

1) ผลการทดลองใช้แบบฝึก 10 แบบฝึก ท้ายแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณพบว่า แบบฝึกที่ 10 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ แบบฝึกที่ 3, 4, 6, 7, 8 และ 9 ส่วนแบบฝึกที่ 1, 2 และ 5 เป็นแบบฝึกที่นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้น้อยที่สุด เมื่อรวมคะแนนเฉลี่ยทุกแบบฝึกปรากฏว่าได้ร้อยละ 68.00 ซึ่งแสดงว่านักเรียนทำคะแนนจากแบบฝึกได้ปานกลาง

2) ผลการหาความก้าวหน้าในการฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี แสดงให้เห็นว่า การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณเป็นสื่อในการสอนทักษะการฟัง นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 17.20 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 21.50 ค่า t ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 4.558 ส่วนค่า t จากตารางมีค่าเท่ากับ 2.821 แสดงว่าความก้าวหน้าในการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ควรนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมสามารถใช้พัฒนาทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี เพราะในการสร้างแบบฝึกได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ศึกษาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึก และสร้างแบบฝึกโดยยึดหลักจิตวิทยา พัฒนาการของเด็กในด้านความสนใจ การเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นเกณฑ์ในการเลือกเรื่องที่จะนำมาฝึก ดังที่ทิพย์สุดา จงกล (2541: 35) ได้กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีว่า ต้องสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยา น่าสนใจ ฝึกหลายๆ แบบ เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้นำแบบฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำผลมาปรับปรุง ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 1 คน นำไปปรับปรุง และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 10 คน และนำไปปรับปรุง ก่อนนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนปรากฏว่า นักเรียนทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกมล เหมทานนท์ (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่า หลังการฝึกทักษะการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ กลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กุสาวดี สนธิสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ และพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิไลวรรณ คำมัน (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างชุดฝึกการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ และพบว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะ

2.2.1 ผู้ศึกษาได้ฝึกทักษะการฟิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยให้นักเรียนได้ฝึกกระทำซ้ำบ่อยๆ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษ์ และกลิ่นพยอม สุระคาย (2544: 60-6 ได้กล่าวถึงกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎการฝึกว่า สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องและสามารถกระทำได้ดี

2.2.2 การฝึกในแต่ละแบบฝึกนั้น ผู้ศึกษาได้ตั้งจุดประสงค์ของการฝึกไว้ชัดเจน และได้แจ้งให้นักเรียนทราบทุกครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นไปได้ว่ามีส่วนทำให้คะแนนทดสอบภายหลังการฝึกสูงขึ้น ซึ่งผลที่ได้ตรงกับความเห็นของ ภาวิณี ทอนสูงเนิน (2543: 31) ที่กล่าวว่าไว้สรุปว่า ในการสร้างแบบฝึกและใช้แบบฝึกนั้นครูผู้สอนควรมีจุดมุ่งหมายในการใช้แบบฝึกที่ชัดเจน

2.2.3 สารที่ใช้สำหรับการฝึกมีความหลากหลายทั้งสารที่จรรโลงใจ สารที่ให้ความรู้ และสารที่โน้มน้าวใจ สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ให้นักเรียนได้ สารที่มีความหลากหลายนี้อาจมีส่วนทำให้ผู้เรียนสนใจ และทำคะแนนภายหลังการฝึกได้สูงกว่าคะแนนก่อนการฝึก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ทิพย์สุดา จงกล (2541: 35) ที่กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีต้องใช้ภาษาที่น่าสนใจ ฝึกหลายๆ แบบ เนื้อหาต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน และควรช่วยท้าทายความรู้และความสามารถของผู้เรียน

2.2.4 ผู้ศึกษาชี้คหลักจิตวิทยาในเรื่องการใช้แรงจูงใจในการฝึก นั่นคือภายหลังการฝึกการฟิงจบในแต่ละแบบฝึกจะเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนทราบ พร้อมทั้งกล่าวคำชมเชยและให้กำลังใจในการฝึก เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะฝึกการฟิงต่อไป เช่นเดียวกับความเห็นของ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษ์ (2538: 73-74) ที่เห็นว่า

แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะในการสอนภาษาไทย เพราะแรงจูงใจทำให้นักเรียนสนใจเรียน ตั้งใจฝึกฝนทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย

3. ข้อสังเกต

- 3.1 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมต้องเป็นบรรยากาศที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการฟัง คือต้องมีความเงียบ ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอกห้องหรือสิ่งอื่นใดที่จะทำให้ไม่มีสมาธิในการฟัง
- 3.2 เนื้อหาที่นำมาใช้สำหรับการฟังไม่ควรจะยาวจนเกินไป
- 3.3 เรื่องสำหรับนำมาฝึกควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัว

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอน

4.1.1 ครูผู้สอนสามารถนำแบบฝึกและแบบทดสอบนี้ไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียน หรือครูผู้สอนอาจนำแบบฝึกและแบบทดสอบนี้เอาไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น และความสนใจของนักเรียน

4.1.2 ต้องเตรียมสื่อและตรวจสอบคุณภาพพร้อมทั้งต้องเตรียมสถานที่ฝึกให้มีบรรยากาศให้เหมาะสมกับการฝึกฟัง และควรคำนึงถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึก

4.1.3 การนำแบบฝึกไปใช้ควรนำไปใช้ฝึกอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องกัน รวมทั้งควรบูรณาการทักษะทางภาษาอื่นๆ ด้วยในขณะที่ฝึก

4.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

4.2.1 ควรออกแบบวิธีการฝึกให้สัมพันธ์กันทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และใช้วิธีการที่หลากหลาย น่าสนใจและท้าทายความสามารถในการฝึกให้มากขึ้น

4.2.2 ควรพัฒนาสื่อการฟังประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ อี เลิร์นนิ่ง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกมล เหมทานนท์ (2541) “การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดนางใน จังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรมวิชาการ (2538) *การเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรรณิการ์ พวงเกษม (2540) *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาในโรงเรียนประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- กลิ่นพยอม สุระคาย (2544) “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีภาพการ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทวีพัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กวิสรา รัตนากร (2537) *ภาษาไทย 2 พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- กาญจนา คุณานุรักษ์ (2539) *การออกแบบการเรียนรู้ นครปฐม* โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กุสวดี สนธิสุวรรณ (2546) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2544) *ภาษากับการสื่อสาร* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉัตร บัญญา และคณะ (2546) *หนังสือศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน* กรุงเทพมหานคร ประกายพริก
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ (2537) “สื่อการสอนกับเด็กประถมศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 1 หน้า 490 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2540) *ภาษากับการพัฒนาความคิด* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

- ทรงยศ เทพสิงห์ (2537) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังภาษาไทย ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียน
โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกทักษะการฟังตามคู่มือครู” ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทิพย์สุดา จงกล (2541) “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและสะกดคำยักวิชาภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธิดา โมสิกรัตน์ (2537) เอกสารรายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง เทคนิคการสอนภาษาไทยใน
ระดับอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ธิดา โมสิกรัตน์ และศรีสุดา จริยากุล (2544) “การฟัง” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 1
หน่วยที่ 6 หน้า 136 – 138 พิมพ์ครั้งที่ 10 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ทิพวรรณ หอมพุด (2538) ภาษาไทยการใช้ภาษาไทยเพื่อการอาชีพ 2 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์วังอักษร
- นิตยา ฤทธิโยธี (2520) การทำและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กรุงเทพมหานคร
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
- ปิยฉัตร ศรีนาค (2540) “การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3” ปรินญาณิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปิยานุช สะอาดสุด (2540) “การออกแบบแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อัดสำเนา)
- ผะอบ โปษะกฤษณะ (2541) ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง
และราชาศัพท์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พีรพธนา
- พนมวัน วรดลย์ (มปพ.) “การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พรสวรรค์ อมรานนท์ (2543) “การฟัง” ใน ภาษากับการสื่อสาร พิมพ์ครั้งที่ 6 นครปฐม
มหาวิทยาลัยศิลปากร

- พันทิพย์ รัตนราช (2538) “การใช้แบบฝึกพัฒนาการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัคราเนนา)
- ภาวินี ทอนสูงเนิน (2543) “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหมาก จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ยิ่ง ประโกสันตัง (2545) “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังและทักษะกระบวนการพูดวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา (2549) *รายงานผลการจัดการเรียนรู้ ปัตตานี* โรงเรียนวุฒิชัยวิทยาลัย
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- _____ (2539) *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- วรรณิ โสมประยูร (2537) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วาสนา บุญสม (2541) *การใช้ภาษาไทย 1* กรุงเทพมหานคร SR printing
- วิพุธ โสภวงศ์ (2537) “การเตรียมฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 เล่ม 3* หน่วยที่ 15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิไลวรรณ คำมัน (2546) “การสร้างชุดฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542) *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น* กรุงเทพมหานคร ธีรด์เวฟ เอ็ดดูเคชั่น

- ศิริกุล ปิยานุกุล (2535) “การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อัคราเสนา)
- ศรีสุตา จริยากุล (2536) “กระบวนการฟังเชิงปฏิบัติ” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 5 หน้า 246 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สถาบันราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ (2547) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น สงขลา
- สนิท สัตโยภาส (2545) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น กรุงเทพมหานคร 21 เช่นจู้รี
- สมพร แผงพิพัฒน์ (2547) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สายใจ ทองเนียม และประดิษฐ์ ทองเนียม (2537) ภาษาไทย 4 กรุงเทพมหานคร เอ็มพันธ์
- สายใจ อินทร์มพรรย์ (2537) “การพัฒนาทักษะการฟัง” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 7 หน้า 39 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538) วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2538) การวิเคราะห์ข้อทดสอบแนวใหม่ด้วยคอมพิวเตอร์ กรุงเทพมหานคร วิทยพัฒน์
- สุมิตรา อังวัฒนกุล (2536) วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) เอกสารเสริมความรู้กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โครงการอบรมครูผู้สอน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536) ผลการใช้ตำร่านพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 พะเยา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา
- อัจฉิมา เกิดผล (2546) ฟัง พูด อ่าน เขียน ในชีวิตประจำวัน กรุงเทพมหานคร ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สำเนาหนังสือแต่งตั้ง และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0552.16 (บ)/ว88

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวสุรางค์ อัจฉรงค์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา จังหวัดปัตตานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำวิชาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ นางกันขารัตน์ ปฐมนุพงษ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพะตงประทานศิริวัฒน์ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย)
2. ชื่อ นางสาวสุนิกุล เวชสิทธิ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพะตงประทานศิริวัฒน์ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย)
3. ชื่อ นางสาวศศิگانต์ รัตนศรี
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
วุฒิการศึกษา กบ. นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกจำนวน 10 แบบฝึก

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย ของแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมี
 วิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

แบบฝึกที่	ผู้เชี่ยวชาญ	IOC	IOC เฉลี่ยแต่ละแบบฝึก
1	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
2	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
3	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
4	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
5	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
6	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
7	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
8	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แบบฝึกที่	ผู้เชี่ยวชาญ	IOC	IOC เฉลี่ยแต่ละแบบฝึก
9	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	
10	1	1.0	
	2	1.0	1.0
	3	1.0	

จากตาราง ค่า IOC เฉลี่ยของทุกแบบฝึกเท่ากับ 1.0

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	วิธีการปรับปรุงของผู้ศึกษา
1. ควรตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์	1. ปรับปรุงแก้ไขคำที่พิมพ์ผิด
2. ควรเรียงลำดับข้อคำถามมาก่อน-หลังของเนื้อหา	2. จัดลำดับข้อคำถามเสียใหม่ตามลำดับก่อน-หลังของเนื้อหา
3. การพิมพ์ตัวเลือกของคำตอบควรเรียงลำดับตามความสั้น-ยาวของข้อความ	3. เรียงลำดับตัวเลือกเสียใหม่โดยจัดเรียงตามลำดับความสั้น-ยาวของข้อความ

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้แบบฝึกเรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

คู่มือชี้แจงสำหรับครูและผู้เรียน เรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

ความคิดรวบยอด

การฟังที่มุ่งให้เกิดวิจารณญาณ ควรเริ่มพัฒนาจากจุดมุ่งหมายทางความรู้แบ่งเป็น 6 ระดับ ระดับแรกคือ จำความหมายของคำและเหตุการณ์ที่สำคัญ ระดับที่สอง เข้าใจเรื่องราวและแนวคิดของเรื่อง ระดับที่สาม นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมทั้งสามระดับ จึงเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปของการฟัง ที่ผู้ฟังควรมีความคิดพื้นฐานเพื่อจะนำไปสู่ความมี วิจารณญาณในการฟัง คือ ระดับที่สี่ วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องที่ฟัง ระดับที่ห้า สังเคราะห์ ด้วยการเทียบเคียงกับสถานการณ์อื่น ๆ และระดับที่หก ประเมินค่า คือการหาเหตุผล ข้อเท็จจริง ตลอดจนคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับการพัฒนาความคิดวิจารณญาณทั้ง 6 ชั้น จำเป็นต้องใช้ กระบวนการสอนและการฝึก โดยมีคำถามเป็นเครื่องชี้นำเพื่อเร้าให้นักเรียนค้นหาคำตอบ

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อศึกษาเรื่องการฟังอย่างมีวิจารณญาณแล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้
2. ปฏิบัติตามลำดับขั้นการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้ถูกต้อง
3. บอกหลักปฏิบัติในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้ถูกต้อง
4. ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้ถูกต้องอย่างน้อย

ร้อยละ 60

เนื้อหา

1. ความหมายของการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

การฟังอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การฟังขั้นสูงที่ผู้ฟังต้องใช้สติปัญญา วิเคราะห์ ใคร่ครวญ โดยใช้เหตุผล โดยพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ฟังว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือเพียงไร

2. ลำดับขั้นการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

- 2.1 จำความหมายของคำ ข้อความ หรือประโยค

- 2.2 เข้าใจเนื้อเรื่องที่ฟัง สรุปมโนทัศน์ของเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเล่าเรื่องได้
- 2.3 นำเหตุการณ์และถ้อยคำ หรือประโยคที่ได้จากการฟังไปเทียบเคียงหรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
  - 2.4 วิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดของเนื้อเรื่อง เช่น บุคลิกภาพของตัวละคร หรือลักษณะพิเศษที่ทำให้เกิดเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง
  - 2.5 สังเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับสถานการณ์ คติ สำนวน สุภาษิตที่เกี่ยวข้อง
  - 2.6 ประเมินค่า พิจารณาตัดสินใจที่แท้จริง หรือข้อคิดเห็น รวมทั้งคุณค่าเหตุผล และความประทับใจที่ได้รับจากการฟัง
3. หลักปฏิบัติในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
  - 3.1 พิจารณาผู้ส่งสารว่ามีจุดมุ่งหมาย และมีความจริงใจในการส่งสารนั้นเพียงใด
  - 3.2 พิจารณาผู้ส่งสารว่ามีความรู้ ประสบการณ์หรือความใกล้ชิดกับเรื่องราวในสารนั้นเพียงใด
  - 3.3 พิจารณาผู้ส่งสารว่าใช้กลวิธีในการส่งสารนั้นอย่างไร คือวิธีการธรรมดาหรือยกย่อนซ่อนนปมอย่างไร
  - 3.4 พิจารณาเนื้อหาของสารว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น
  - 3.5 พิจารณาสารว่าเป็นไปได้ และควรเชื่อเพียงใด
  - 3.6 ผู้ฟังควรประเมินว่าสิ่งที่ฟังมีประโยชน์และมีคุณค่ามากน้อยเพียงไร
  - 3.7 มีสมาธิและปฏิบัติตามลำดับชั้น การฟังอย่างมีวิจารณญาณ
  - 3.8 มีมารยาทในการฟัง
4. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ และแบบฝึกหัดท้ายแบบฝึก จำนวน 10 แบบฝึก ดังนี้
  - 4.1 แบบฝึกการฟังสารจรใจ เรื่อง หัวล้านนอกครุ
  - 4.2 แบบฝึกการฟังสารจรใจ เรื่อง แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง
  - 4.3 แบบฝึกการฟังสารจรใจ เรื่อง ความเป็นธรรม
  - 4.4 แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้ เรื่อง ดูกกระดาศอาจถึงตาย
  - 4.5 แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้ เรื่อง อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพ
  - 4.6 แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้ เรื่อง ผู้เชี่ยวชาญชื่นชมแม่สุดขบถภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว
  - 4.7 แบบฝึกการฟังสารให้ความรู้ เรื่อง กาแฟและคาเฟอีน

- 4.8 แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ เรื่อง ชีวิตกับความสวยงาม
- 4.9 แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ เรื่อง วัวแมวดำในอิตาลี
- 4.10 แบบฝึกการฟังสารโน้มน้าวใจ เรื่อง บุหรี่กับเยาวชนของชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณและวิธีฝึก
2. นักเรียนฟังเรื่องหรือข้อความจากแถบบันทึกเสียง
3. ครูแจกกระดาษคำตอบและให้นักเรียนฟังเรื่องหรือข้อความ อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ภายหลังจากฝึกทุกครั้งให้นักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ อธิบายเหตุผลหรือแนวคิดเกี่ยวกับคำตอบที่ถูกต้อง หรือสรุปเรื่องแล้วอ่านบททวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนบันทึกส่งครู

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 แบบฝึก
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล
  - 1.1 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
  - 2.1 แบบทดสอบ
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล
  - 3.1 ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทจรรโลงใจ
แบบฝึกที่ 1

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “หัวล้านนอกครู” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60

เนื้อหา

นิทานเรื่อง “หัวล้านนอกครู”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “หัวล้านนอกครู”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “หัวล้านนอกครู”

อีก 1 เทียบ

4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “หัวล้านนอกครู”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “หัวล้านนอกครุ” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “หัวล้านนอกครุ” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60

แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง หัวล้านนอกครุ

นานมาแล้ว มีชายหัวล้าน 2 คน ทั้ง 2 ไม่มีความสุขเลยเพราะไปไหนก็มีแต่คนล้อ จึงชวนกันแสวงหาอาจารย์ดี ๆ ที่จะช่วยรักษาให้หัวหายล้านและมีผม ต่อมาทราบข่าวว่ามีอาจารย์ผู้หนึ่งมีคาถาวิเศษที่จะช่วย จึงเดินทางไป ท่านอาจารย์ผู้นี้พักอยู่ที่วัดสระแก้ว เมื่อไปถึงวัดสระแก้ว ชายหัวล้านทั้ง 2 ก็เข้าไปกราบขอให้ช่วยรักษา พระอาจารย์ก็ให้รับศีลแล้วให้ท่องคาถา “ศีระ พุทธา ปาน นะ เต” ให้ท่องจำให้ขึ้นใจแล้วให้ไปค้ำน้ำมีสระในวัด 3 ครั้ง ระหว่างที่ค้ำน้ำก็ให้ท่องคาถาด้วย และการค้ำน้ำจะต้องค้ำเพียง 3 ครั้งเท่านั้น

ชายหัวล้านทั้ง 2 ดีใจมาก เมื่อท่องคาถาขึ้นใจแล้วก็รีบไปค้ำน้ำด้วยกัน เมื่อค้ำครั้งที่ 1 โผล่ขึ้นมาผมขึ้นคล้ายผลมะอี พอค้ำครั้งที่ 2 โผล่ขึ้นมาผมยาวออกมาเท่าพระสีกใหม่ พอค้ำครั้งที่ 3 ผมยาวเป็นดอกกระพุ่ม ชายหัวล้านทั้ง 2 คนดีใจมากและปรึกษากันว่าเราค้ำ 3 ครั้งยังยาวแค่นี้ ถ้าค้ำอีกครั้งคงจะขางเป็นพุ่ม จะหวังอย่างไรก็สะดวก ปรึกษากันแล้วก็ค้ำลงไปเป็นครั้งที่ 4 มิได้นึกถึงคำสอนของพระอาจารย์ เมื่อโผล่ขึ้นมาพอลำหัวก็ตกใจเพราะหัวกลับล้าน เลียนเหมือนเดิม จึงเสียใจมากพากันขึ้นไปหาพระอาจารย์ พอพระอาจารย์รู้ว่าทั้ง 2 คนทำนอกคำสั่งก็โกรธเอาตะบันตำหมากปาไล่หัวล้านทั้ง 2 คนออกไป

จากหนังสือ 50 เรื่องพื้นเมืองนานาชาติ

เรื่อง หัวล้านนอกครุ

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบแล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือเจตนาที่ผู้เขียนต้องการส่งสารในเรื่องนี้ (วัดความเข้าใจ)
  - ก. สอนให้รู้ว่าคำสั่งของครูเป็นสิ่งที่ไม่ควรฝ่าฝืน
  - ข. ให้ผู้อ่านสนุกสนานจากการได้อ่านนิทานเกี่ยวกับคนหัวล้าน
  - ค. ให้ผู้อ่านเห็นว่าหน้าตาเป็นเรื่องธรรมชาติไม่มีใครเลือกได้
  - ✓ ง. สอนให้รู้จักความพอดีอย่าทำอะไรเกินคำสั่งหรือเกินความพอดี
2. ข้อใดคือข้อคิดที่ได้จากการฟังนิทานเรื่องนี้ (วัดความเข้าใจ)
  - ก. รูปร่างหน้าตาไม่มีใครกำหนดเองได้
  - ข. การทำตามคำสั่งเป็นสิ่งที่ดีแต่ควรมีขอบเขตจำกัด
  - ค. คนหัวล้านไม่มีทางจะทำให้มีผมดกดำเต็มศีรษะได้
  - ✓ ง. การทำอะไรนอกเหนือคำสั่งอาจก่อให้เกิดโทษอย่างคาดไม่ถึง
3. “หัวล้านนอกครุ” คำว่าหัวล้านในที่นี้ตีความได้อย่างไร (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ศีรษะล้านหรือผมบนศีรษะน้อย
  - ข. หัวแข็ง หัวคืออบรมสั่งสอนยาก
  - ค. ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู - อาจารย์
  - ✓ ง. อวดดี รู้มาก และทำการนอกเหนือคำสั่ง
4. ชายหัวล้านดำนน้ำทั้งหมดกี่ครั้ง (วัดความรู้ความจำ)
  - ก. 2 ครั้ง
  - ข. 3 ครั้ง
  - ✓ ค. 4 ครั้ง
  - ง. 5 ครั้ง
5. เพราะเหตุใดชายหัวล้านจึงตัดสินใจดำนน้ำเป็นครั้งที่ 4 (วัดความเข้าใจ)
  - ✓ ก. ความโลภ
  - ข. ความอวดดี
  - ค. ความดี
  - ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
6. อาจารย์มีนิสัยอย่างไร (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ขาดเหตุผล
  - ✓ ข. โมโหง่าย
  - ค. ใจดี มีเมตตา
  - ง. มีคุณธรรม
7. ข้อใดเป็นพฤติกรรมของชายหัวล้านที่แสดงถึงการขาดความมั่นใจในตนเอง (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ไม่เชื่อฟังคำสั่งของอาจารย์
  - ✓ ข. ไม่มีความสุข เพราะไปไหนก็มีแต่คนล้อ
  - ค. วีนี้อาจารย์เมื่อถูกปาด้วยตะบันดำมาก
  - ง. ดำนน้ำครั้งที่ 3 ไม่พอใจจึงดำนน้ำเพิ่มอีกครั้งหนึ่ง

8. นักเรียนจะนำแนวคิดจากเรื่องนี้ไปปฏิบัติตนอย่างไร (วัดการนำไปใช้)
- ✓ ก. เชื่อฟังคำสั่งครู
  - ข. ยอมรับในความเป็นตัวเอง
  - ค. มีความเพียรพยายาม
  - ง. ฟังตนเองให้มากที่สุด
9. การที่อาจารย์ให้ชายหัวล้านทอเงาเพราะเหตุใด (วัดความเข้าใจ)
- ก. ต้องการให้ทำใจให้มีสมาธิ
  - ข. ต้องการให้มีความตั้งใจในการเรียนรู้คาถา
  - ค. ต้องการให้เรียนวิธีการดำน้ำอย่างถูกต้อง
  - ✓ ง. ต้องการให้ทำใจให้มีสมาธิในการปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์
10. การกระทำในข้อใดเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผล (วัดการประเมินค่า)
- ก. ชายหัวล้านดำน้ำ 4 ครั้ง
  - ข. อาจารย์ช่วยรักษาให้ชายหัวล้าน
  - ✓ ค. อาจารย์เอาตะบันตำหมากปาล์ไปใส่ชายหัวล้าน
  - ง. ชายหัวล้านแสวงหาผู้ที่มีความสามารถรักษาหัวล้านของตัวเอง

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทจรรโลงใจ
แบบฝึกที่ 2

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง” ได้ถูกต้อง
 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง” ได้ถูกต้อง
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง

ทีนี้ก็จะดูไปถึงการอบรมลูก บางคนสอนลูกไม่ให้ไหว้ใคร เพราะว่กลัวจะเป็นทาสความคิดความเห็นของใคร แต่บางคนก็สอนให้ลูกไหว้ใครจนไม่ต้องดูอะไรเอาเสียเลย อย่างนี้มันคิดทั้ง 2 อย่าง อาตมาคิดว่า เราควรจะสอนลูกให้รู้จักเลือกว่าควรจะไหว้ใครดีกว่า ดีกว่าที่จะให้ไหว้ไปตะพึด ดีกว่าที่จะไม่ไหว้เสียเลย ลูกจะรู้จักเลือกไหว้ จะรู้จักผิดชอบชั่วดีในการรู้จักเลือกไหว้ เป็นการดีกว่าที่จะไม่ให้ไหว้ใครเสียเลย

ในวันแรกของโรงเรียนอนุบาล เด็กๆ ควรจะเรียนกันแต่ว่าแม่คือใคร อย่างนี้ดีกว่าเรียนหนังสือ ไม่ต้องอุดริให้เรียนภาษาต่างประเทศไปตั้งแต่ชั้นอนุบาล โธ่แล้วก็ไม่รู้ว่แม่นี้คืออะไร แม่มีบุญคุณอย่างไรก็ไม่รู้

แม่ควรจะอบรมนิสัยจิตใจให้ลูกมีความรู้สึกสูง : แม่ควรพาไปรับประทานอาหารที่อร่อยๆ ร้านของเล่นหรือของแต่งตัวที่มีราคาแพง แล้วก็บอกลูกว่ ทั้งหมดนี้เขามีไว้สำหรับทำให้เราโง่ เด็ก ๆ จะรู้จักคิดไปตั้งแต่เล็กว่ ทั้งหมดนี้มันมีไว้สำหรับทำให้เราโง่อย่างไร ของแต่งตัวสวย ๆ ของกินอร่อย ๆ ของเล่น ตุ๊กตาที่น่ารักอะไรก็ตามเถอะ

ทั้งหมดนี้แม่จะบอกว่มีไว้สำหรับทำให้เราโง่ แล้วลูกจะคิดอย่างไรมันจะมีผลอย่างไร ก็ค่อยรู้กันเอง

สอนให้ลูกรู้ว่เราจะต้องทำอย่างไร เราควรมีอะไร ควรกินอะไร ควรใช้อะไร ควรบูชาอะไร ควรทะนุถนอมอะไร ถึงจะเป็นการถูกต้องที่สุด

บอกให้ลูกรู้ว่ เรื่องกินก็ดี เรื่องกามก็ดี เรื่องเกียรติก็ดี มีลักษณะเหมือนกับคาบสองคม; ใช้มันทางหนึ่งก็วินาศ ใช้ไปทางหนึ่งก็เจริญ

เด็กๆ ควรจะรู้ปรมัตถ์เรื่องตัวกู – ของกูคืออย่างไร เสียหายอย่างไรที่ละเล็กที่ละน้อยขึ้นมาตามความสมควร ตามความเหมาะสม เด็กๆ จะต้องรู้จักอดทน เสียสละเพื่อแม่ ให้สมกับความเจ็บปวดที่แม่ได้รับเมื่อคลอดเรามา ให้เด็กๆ เขารู้จักมีอะไรเพื่อได้ทำหน้าที่ให้ถูกต้องเป็นผาสูก ไม่ใช่เพื่ออีย้คมันถ้อมัน ลูกควรจะรู้ว่เราเกิดมาเพื่ออะไร จะปฏิเสธการเกิดมานี้ไม่ได้ เพราะมันเกิดมาแล้ว มันมีแต่ว่าต่อไปจะต้องทำอะไร

(จากหนังสือพระเจ้าของชาวพุทธ โดยท่านพุทธทาสภิกขุ หน้า 128 -129)

แบบฝึกหัดที่ 2

เรื่อง “แม่ควรอบรมลูกให้มีจิตใจสูง”

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

- จากบทความที่ฟัง หน้าที่ของแม่ในข้อใดที่สำคัญที่สุด (วัดการวิเคราะห์)

ก. เลี้ยงดู	✓ ข. อบรมสั่งสอน
ค. ให้กำเนิด	ง. ให้การศึกษา
- จากบทความ แม่ควรสอนลูกในเรื่องการไหว้ว่าอย่างไร (วัดความรู้ความจำ)

ก. ไม่ต้องไหว้ใคร	ข. ไหว้คนทุกคน
ค. ไหว้เฉพาะคนที่มีอายุมากกว่า	✓ ง. เลือกไหว้คนที่เหมาะแก่การไหว้
- เด็กเล็กในชั้นอนุบาลควรเรียนรู้เรื่องอะไรก่อนเป็นเบื้องต้น (วัดความรู้ความจำ)

ก. เรียนรู้ภาษาไทย	ข. เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
✓ ค. เรียนรู้เกี่ยวกับแม่	ง. เรียนรู้หน้าที่ของลูกที่ดี
- แม่ในข้อใดทำหน้าที่ไม่ถูกต้องตามบทความที่ฟัง (วัดการสังเคราะห์)

✓ ก. สร้อยพาลูกไปเลี้ยงฉลองวันเกิด
ข. วิภาพาลูกไปทำบุญที่วัดในวันเกิด
ค. รุ่งทิพย์กับลูกทำอาหารรับประทานกันเองที่บ้าน
ง. สมศรีกับลูกช่วยกันทำความสะอาดบ้านในวันเกิด
- ข้อใดไม่ใช่ความหมายของ “ดาบสองคม” เกี่ยวกับเรื่องกิน (วัดความเข้าใจ)

✓ ก. กินน้อยร่างกายไม่สมบูรณ์ กินมากร่างกายสมบูรณ์ได้สัดส่วน
ข. กินอาหารเป็นเวลาช่วยรักษาสุขภาพ กินตลอดเวลาทำลายสุขภาพ
ค. การกินอาหารเพียงพอกับที่ร่างกายต้องการมีประโยชน์ กินมากเกินไปเกิดโทษ
ง. การรู้จักเลือกรับประทานก็จะเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย หากรับประทานไม่เลือกก็เกิดโทษ
- แม่ควรอบรมลูกให้มีลักษณะตามข้อใดเพื่อลูกจะได้เป็นคนมีจิตใจสูง (วัดการวิเคราะห์)

ก. รู้จักคิด	ข. มีเหตุผล
✓ ค. รู้จักคิดและมีเหตุผล	ง. มีสัมมาคารวะ
- ลักษณะตามข้อใดแสดงถึงความเป็นคนมีจิตใจสูง (วัดการสังเคราะห์)

✓ ก. ขาวรู้จักเสียดสีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
ข. คำมีความพยายามที่จะศึกษาจนจบปริญญาตรี
ค. เขียวขยันทำมาหากินจนสามารถเลี้ยงดูตนเองได้
ง. แดงมีความมานะพยายามก่อร่างสร้างตัวจนเป็นนักธุรกิจใหญ่ระดับประเทศ

8. “ของเล่นที่มีราคาแพงมีไว้สำหรับทำให้เราโง่” หมายความว่าอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
- ก. คนที่ซื้อของเล่นที่มีราคาแพงคือคนโง่
  - ข. ของเล่นที่มีราคาแพงไม่ได้ช่วยพัฒนาสติปัญญา
  - ✓ ค. ของเล่นที่มีราคาแพงส่วนใหญ่เป็นของของเด็ก
  - ง. คุณค่าหรือประโยชน์ของของเล่นไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคา
9. จากบทความที่ฟังเราควรให้ความสำคัญกับเรื่องใด (วัดการวิเคราะห์)
- ก. การอบรมสั่งสอนลูก
  - ข. การให้การศึกษาที่ดีกับลูก
  - ✓ ค. การเลี้ยงดูลูกอย่างถูกวิธี
  - ง. การเลือกสิ่งดีๆ ให้กับลูก
10. ส่วนไหนของไทยในข้อใดสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (วัดการสังเคราะห์)
- ก. หน้าไหว้หลังหลอก
  - ✓ ข. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
  - ค. ว่าแต่เขา อีเหนาเป็นเอง
  - ง. รู้ไว้ใช่ว่า ใส่บาบแบกหาม

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทจรรโลงใจ
แบบฝึกที่ 3

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ความเป็นธรรม” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60

เนื้อหา

เรื่องสั้นเรื่อง “ความเป็นธรรม”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ความเป็นธรรม”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ความเป็นธรรม”

อีก 1 เที้ยว

4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “ความเป็นธรรม”

สื่อการเรียน

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “ความเป็นธรรม” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แอบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ความเป็นธรรม” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า

ร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง ความเป็นธรรม

ถ้าเรามีลูกก็หวังเหลือเกินที่จะให้ลูกมองเห็นความสำคัญ เราไม่ปรารถนาให้ลูกมา รู้สึกดีต่อเราในทางต่ำ ๆ ความเข้าใจของพ่อแม่เห็นจะไม่มีอะไรเกินกว่าเห็นลูกหลบหลู่ดูแคลน ตรงกันข้ามความมีแค้นใจของลูกก็เป็นสิ่งพิเศษให้ความชุ่มชื่นใจแก่พ่อแม่อย่างไม่มีอะไรเปรียบ

ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวสามัญ เด็กชายป๊อง พ่อเขาชื่อปุ่น ปู่ชื่อปู ป๊องเป็นเด็ก กำพำแม่มีพี่และน้องหลายคน ฐานะและครอบครัวไม่สู้จะสมบูรณ์นัก พ่อของเขาต้องทำงานหนัก เพื่อจะได้เกิดภักษ์ผลมาประคองครอบครัว พี่ ๆ ของป๊องก็ยังช่วยพ่อทำงานหาเงินไม่ได้ ส่วนปู่ก็แก่ เฒ่าเกินกว่าจะช่วยแบ่งเบาภาระใด ๆ ตกลงว่าทุกคนในครอบครัวนี้ ชีวิตขึ้นอยู่กับพ่อผู้เดียว ความจำเป็นเนื่องจากรายได้น้อย การครองชีพจึงต้องเป็นไปอย่างจำกัดจำเขี่ย พ่อเฝ้าดูความประพฤติของ ลูกและคนในบ้านอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเตือนให้ทุกคนสำนึกในความสิ้นเปลือง สิ่งใดไม่ควร หมกค็อย่าหมด หนทางใดที่จะช่วยกันลดรายรั่วรายจ่ายลงได้พ่อสอนให้ทุกคนช่วยกันทำ ใน ความรู้สึกของป๊องพ่อเป็นคนมีเหตุผล ป๊องเคารพพ่อในแง่ดีมาก ไม่ว่าจะการทำหรือคำพูดใด ๆ จาก พ่อ ป๊องจะถือเป็นเรื่องสำคัญพยายามปฏิบัติตามทุกเรื่อง และพยายามอย่างลูกที่จะพยายามได้ คือแสดง ให้พ่อรู้ว่าป๊องมีแค้นใจและสนใจที่จะหาความสุขชื่นใจมาให้ทุก ๆ โอกาสที่ป๊องจะทำได้

ปู่อยู่ที่เรือนหลังเล็กหลังหนึ่ง เป็นส่วนเป็นสัดส่วนออกไป แต่ก็อยู่ในเขตรอบรั้ว เดียวกัน ปู่ไม่ค่อยได้มาคลุกคลีกับหลานนัก คงเก็บตัวเงียบ ๆ ดำเนินชีวิตอย่างเสถียรเยียมตัว เพียงแต่รอวันตายไปชั่ววัน ๆ เท่านั้น ในจำนวนหลาย ๆ คน มีป๊องคนเดียวที่หมั่นไปคุยกับปู่ ปู่มี เรื่องแปลก ๆ มาเล่าให้ป๊องฟังเสมอ โดยเฉพาะปู่เฝ้าพำเตือนให้ป๊องเคารพพ่อให้กตัญญูต่อพ่อ ปู่ บอกป๊องว่า ท่านเสียใจที่ท่านเองไม่ได้แสดงกตัญญูต่อเวลาที่บิดามารดาของท่าน เพราะในตอนนั้น ท่านยังไม่มีความคิด เหมือนคนตาบอดที่เกิดมามองไม่เห็นแสงของดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ อันพ่อแม่ นั้นปู่บอกกับป๊องว่ามีคุณมาก ให้ประโยชน์ต่อลูกอย่างชนิดที่ใคร ๆ ให้ไม่ได้ คือ ชีวิต เรารักชีวิต ของเรามากเพียงไร ก็น่าที่จะเล็งเห็นความสำคัญของผู้ให้ (กำเนิด) เพียงนั้น คนเรากว่าจะเติบโตมา ฟังแขนฟังขาของตัวเองได้ ก็ต้องพึ่งต้องอาศัยพ่อแม่มาก่อน ข้าวที่กิน ฝ้ายที่นุ่ง ฯลฯ พ่อแม่ให้ทั้งนั้น ตกลงว่าทุกอย่างต้องอาศัยพ่อแม่ พ่อแม่จึงเป็นผู้ที่ลูกจะต้องสำนึกด้วยความกตัญญูรู้คุณ ยามพ่อแม่ แก่เฒ่าก็ต้องเอาใจดูหุใส่อุปถัมภ์บำรุงเลี้ยงดูท่านให้มีความสุข

“เหมือนอย่างที่คุณพ่อเลี้ยงคุณปู่อยู่ทุกวันนี้ใช่ไหมครับ?” ป๊องถาม

ปุ่นั่งอึ้งไปชั่วขณะ แล้วก็พยักหน้าเป็นเชิงรับ พร้อมกับอุทานว่า “ใช่” แล้วปู่ก็ น้ำตาไหลซึมบนหน้าหนิเพื่อชอนพิรุฑ ถึงกระนั้นป๊องก็ฉลาดพอ อาการประหลาดของปู่จึงไม่รอด ฟันความช่างสังเกตของป๊องไปได้

“ปู่ร้องให้ทำไมครับ?” ป๋องถามอีก “ไม่มีอะไรหรอกป๋อง กลับเถอะ ปู่จะเอนหลังพักผ่อนสักหน่อย”

เวลาอาหารของปู่ ป๋องและพี่ป๋องจะผลัดเปลี่ยนกันนำไปให้ท่านถึงเรือนของท่าน และตรงเวลา แต่บางครั้งอาจจะคลาดเคลื่อนไปบ้าง ปู่ก็ไม่เคยบ่นเคยว่า อาหารก็เช่นกันเอาอะไรให้ปู่กินก็ได้ แม้บางครั้งจะเป็นอาหารที่เลวเต็มทน ปู่ก็ไม่เคยปริปาก

ป๋องสังเกตเห็นว่าปู่เป็นคนหนักแน่นอดทน จนบางครั้งก็รู้สึกเลื่อมใสและสงสาร ความรู้สึกอย่างนี้มีบ่อย ๆ ป๋องจึงชอบไปรับใช้ปู่เสมอ อีกอย่างหนึ่งที่ป๋องขังใจ คือ ภาชนะใส่อาหารที่พ่อบอกให้จัดไว้สำหรับปู่ มันแปลกไปจากที่พวกเราใช้ ครั้งหนึ่งป๋องอดสงสัยไม่ได้จึงถามพ่อว่าทำไมจึงใช้ “สิ่งนั้น” ใส่อาหารให้ปู่ พ่อบอกป๋องว่า

“คนเราจะใช้สอยอะไร มันต้องให้สมกับคุณค่าของตัวเอง หากเรามีความสามารถ ทำการทำงาน หาเงินใช้สอยได้ด้วยตัวเอง เราจะใช้ของมีค่าราคาแพงอย่างไรก็ไม่มีใครว่า แต่ถ้าหากว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้ก่อสร้างคุณประโยชน์อะไรเลย เป็นอยู่ด้วยการอาศัยผู้อื่นฝากปากฝากท้องไว้กับผู้อื่น อย่างคุณปู่ของป๋อง ก็ไม่ควรจะใช้ของมีค่า แม้กระทั่งภาชนะใส่อาหารกิน อย่างนี้จึงยุติธรรม

“ที่พวกผมก็อาศัยคุณพ่อเหมือนกัน ช่วยการช่วยงานอะไรก็ยังไม่ได้อะไรทำไม่คุณพ่อจึงยอมให้พวกผมกินข้าวด้วยชามจานสวย ๆ ราคาแพง ๆ ได้ล่ะครับ?” ป๋องแย้ง

“มันผิดกันลูก ชีวิตของปู่ไม่มีหวังที่จะเจริญงอกงามได้อีก ส่วนของลูก ๆ มีวันข้างหน้า มีความหวังที่จะทำประโยชน์ได้อีกมาก ฉะนั้นพ่อจึงเห็นว่าการที่ยอมให้ลูก ๆ ของพ่อกินข้าวด้วยชามจานสวย ๆ ราคาแพง ๆ นั้นไม่เสียความเป็นธรรม เพราะลูกมีโอกาสที่จะใช้หนี้ในวันข้างหน้าเมื่อเติบโตใหญ่ก็ทำงานได้”

ป๋องฟังพ่อไม่สู้จะซาบซึ้งนัก แต่ป๋องก็เคารพในเหตุผลของพ่อ ยอมรับเอาความคิดเห็นของพ่อมาไว้ในใจ ในสาระความว่า “คนเราควรจะได้รับเท่า ๆ กับที่ตัวเองให้” หรือไม่ “ทำมาอย่างไรก็ควรจะได้เช่นนั้น ให้เท่าไรก็น่าจะรับเท่านั้น” นี่ก็ความเป็นธรรมที่ป๋องได้รับการถ่ายทอดของพ่อ

เวลาผ่านไป...จากวันเป็นเดือนและปี

วันหนึ่งพ่อกลับจากทำงาน เดินผ่านเข้าบ้าน มองเห็นป๋องกำลังนั่งอยู่ใต้ต้นไม้ ในมือถือวัตถุอย่างหนึ่ง เมื่อพ่อดูรู้ว่าเป็นกะลามะพร้าว ป๋องกำลังขัดกะลามะพร้าวอยู่อย่างขะมักเขม้น พ่อจึงแวะเข้าไปหา

“ของปู่แตกหรือไงลูก?” พ่อถาม

“เปล่าครับคุณพ่อ” ป๋องตอบ

“งั้นลูกขัดมันทำไมล่ะ?”

“ผมซัดมันเก็บ เตรียมเอาไว้ครับ”

“เตรียมไว้ทำไมลูก”

“เตรียมไว้ให้คุณพ่อใส่ข้าวกินไงล่ะครับ”

“กะลาเป็นของต๋านะลูก ไม่ควรที่ลูกจะให้พ่อกินข้าวด้วยกะลา”

“ก็ที่คุณปู่ คุณพ่อทำไมใส่กะลาให้ท่านล่ะครับ”

“ก็ปู่ของคุณแก่แล้ว ทำอะไรไม่ได้ ส่วนพ่อแข็งแรงอยู่ที่นี่ลูก”

“ก็คุณพ่อจะแข็งแรงอย่างนี้ตลอดไปหรือครับ? สักวันหนึ่งคุณพ่อก็จะต้องเป็นเช่นเดียวกับคุณปู่ เมื่อถึงเวลานั้นผมจะได้ไม่ต้องเสียเวลาซัดกะลาไงล่ะครับ”

“อะไรหนอที่ทำให้ลูกคิดอย่างนี้” พ่อถามเสียงสั้นด้วยอารมณ์ไหว

“ความเป็นธรรมครับคุณพ่อ” ป้องตอบด้วยวาจาที่หนักแน่น

ถ้าท่านต้องการให้ลูกท่านมีความกตัญญูรู้คุณ ท่านเพียงแต่จะสอนด้วยการพูดให้เขาฟังอย่างเดียว แม้จะพรรณนาถึงความกตัญญูทศเวทวิจิตรพิสดาร ด้วยสำนวนโวหารลึกซึ้งเพียงใดก็ยังไม่พอ ท่านจะต้องสอนด้วยการทำให้เขาได้เห็นด้วย

เด็ก ๆ ทุกวันนี้กำลังขาดตัวอย่างที่ดี โดยเฉพาะตัวอย่างในบ้าน ธรรมชาติบังคับให้ลูกทุกคนบูชาพ่อแม่ ฉะนั้นไม่ว่าอะไรที่ออกจากการกระทำของพ่อแม่ล้วนแต่เป็นสิ่งประทับใจลูกไปทั้งสิ้น พ่อแม่เป็นตัวอย่างคนแรกของลูก (บูรพาจารย์) ผู้สอนคนแรก ถ้าท่านอยากให้ลูกตระหนักในความสำคัญของท่าน ท่านก็ต้องให้ตัวอย่างที่ดีแก่เขาด้วยการปฏิบัติต่อบุพการีของท่านด้วยความกตัญญู

ไม่ใช่ความผิดของเด็กชายป้องที่เตรียมซัดกะลาไว้ให้พ่อเขากินข้าวตอนแก่ เพราะพ่อของเขาได้ปฏิบัติต่อปู่ให้เขาได้เห็นมาอย่างนั้น ส่วนปู่ก็ต้องนั่งน้ำตาไหลยามรู้สึกถึงอดีตของตัวเอง ต้องทนกินข้าวด้วยกะลาที่ลูกเขาใส่ให้เพราะรู้ชัดว่าตัวเองไม่ได้ปฏิบัติเลี้ยงดูผู้บังเกิดเกล้ามาอย่างที่ควรจะทำ ตกลงว่าทำมาอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น เหมือนกงเวียนกำเกวียน

ถ้าท่านไม่ยอมกินข้าวด้วยกะลาตอนแก่ก็อย่าสร้างตัวอย่างที่ไม่ดีให้ลูกของท่านเห็น

(จากเรื่องสั้น “เอียงตามโลก” ของหลวงตา)

แบบฝึกหัดที่ 3

เรื่อง “ความเป็นธรรม”

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ส่วนไหนในข้อใดสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง (วัดการสังเคราะห์)

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ก. ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว ค. รักดีห้ามชั่ว รักชั่วห้ามเสา 	<ul style="list-style-type: none"> ข. สิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น ง. ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
---	--
2. เรื่อง “ความเป็นธรรม” ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการเขียนอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
  - ก. ควรมีความกตัญญูต่อพ่อแม่
  - ✓ ข. พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก
  - ค. ควรเอาใจใส่ปรนนิบัติปู่ตาชาย
  - ง. พ่อแม่ควรเอาใจใส่ปรนนิบัติปู่ตาชาย
3. ข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่อง “ความเป็นธรรม” คือข้อใด (วัดการสังเคราะห์)
  - ก. การกระทำของพ่อแม่ย่อมมีผลต่อเนื้อไปยังลูก
  - ข. คนที่ปฏิบัติดีย่อมได้รับความเป็นธรรมจากสังคม
  - ค. การสอนให้เป็นคนดี ผู้สอนต้องปฏิบัติตามที่สอนด้วย
  - ✓ ง. ใครทำกรรมไว้อย่างไรต้องได้รับผลจากการกระทำนั้น เหมือนกงเกวียนกำเกวียน
4. เพราะเหตุใดพ่อของป๋องจึงเป็นคนสำคัญที่สุดในครอบครัว (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. เพราะครอบครัวนี้ขาดแม่บ้าน
  - ข. เพราะพ่อให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน
  - ✓ ค. เพราะพ่อต้องทำงานหาเลี้ยงทุกคนในครอบครัว
  - ง. เพราะพ่อเป็นคนมีเหตุผลมากที่สุดในครอบครัว
5. “เหมือนคนตาบอดที่เกิดมามองไม่เห็นแสงของดวงอาทิตย์ดวงจันทร์” โวหารเปรียบเทียบที่ยกมานี้มีความหมายว่าอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
  - ก. คนประพฤติไม่ดีจึงไม่ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิต
  - ข. คนที่ไม่กตัญญูต่อพ่อแม่ย่อมได้รับทุกข์ในบั้นปลายชีวิต
  - ✓ ค. คนไม่มีความคิดมองไม่เห็นพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบุพการี
  - ง. คนไม่มีความคิดมองไม่เห็นทางที่จะแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

6. “ความเป็นธรรม” ที่ป๋องได้รับการถ่ายทอดจากพ่อคือข้อใด (วัดความเข้าใจ)
- ก. คนเราควรจะได้รับเท่า ๆ กับที่ตัวเองให้
  - ข. ยามพ่อแม่แก่เฒ่าลูกต้องเลี้ยงดูท่านให้มีความสุข
  - ค. เมื่อเราเป็นเด็กเราเป็นหนี้พ่อแม่ เมื่อเติบโตใหญ่ต้องหาโอกาสชดใช้
  - ✓ ง. เรารักชีวิตเรามากเพียงไร ก็ต้องเห็นความสำคัญของผู้ให้กำเนิดเพียงนั้น
7. การที่ป๋องชุกะกลามะพร้าวเตรียมไว้ให้พ่อใส่ข้าวกินแสดงว่าป๋องเป็นคนอย่างไร (วัดการวิเคราะห์)
- ก. เชื่อฟังคำสั่งสอนของปู่
  - ข. ปฏิบัติตนตามอย่างพ่อ
  - ค. แสดงความกตัญญูต่อพ่อ
  - ✓ ง. เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อ
8. “ไม่ว่าการกระทำหรือคำพูดใด ๆ จากพ่อ ป๋องจะถือเป็นสำคัญ พยายามปฏิบัติตามทุกเรื่อง และพยายามอย่างถูกที่จะพยายามได้ คือแสดงให้เห็นพ่อรู้ว่าป๋องมีหัวใจ และสนใจที่จะหาความสุขความชื่นใจมาให้ทุกๆ โอกาสที่ป๋องจะทำได้” ความมีหัวใจของป๋องที่แสดงต่อพ่อคืออะไร (วัดการสังเคราะห์)
- ก. ป๋องหมั่นไปคุยกับปู่
  - ข. ป๋องจะผลัดกับพี่น้องนำอาหารไปให้ปู่
  - ✓ ค. ป๋องเตรียมชดะกลามะพร้าวไว้ให้พ่อใส่ข้าวกินตอนแก่
  - ง. ป๋องคอยรับใช้ปรนนิบัติเวลาพ่อกลับจากการทำงาน
9. การที่ป๋องเตรียมชดะกลามะพร้าวไว้ให้พ่อใส่ข้าวกินตอนแก่แสดงให้เห็นว่าป๋องเป็นคนอย่างไร (วัดการวิเคราะห์)
- ก. เป็นคนกตัญญู
  - ข. เป็นคนเถรตรง
  - ค. เป็นคนก้าวร้าว
  - ✓ ง. เป็นคนทำตามตัวอย่าง
10. ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง (วัดการวิเคราะห์)
- ก. พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก
  - ข. ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี
  - ค. การปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างมีค่ากว่าคำสอน
  - ✓ ง. ผู้ที่ไม่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นเป็นคนไม่มีค่า

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทให้ความรู้
แบบฝึกที่ 4

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนเขียนสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “ถูงกระดาษ...อาจถึงตาย” และแบบฝึกหัดทำยเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ถูงกระดาษ...อาจถึงตาย” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย

ในสมัยก่อนถุงกระดาษอาจเป็นภาชนะที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากก่อนที่จะมีการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งถุงกระดาษมีมากมายหลายขนาดให้เลือกแล้วแต่ว่าจะใช้บรรจุอะไร โดยกระดาษที่นำมาพับเป็นถุงกระดาษก็จะมาจากกระดาษเหลือใช้ที่เรียกกันว่ากระดาษรีไซเคิล เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ สมุดที่เหลือใช้ของเด็กนักเรียน กระดาษจากนิตยสาร วารสารเก่า ๆ ซึ่งคนที่ประกอบอาชีพพับถุงกระดาษก็จะซื้อมาพับขาย แม้ปัจจุบันจะไม่ค่อยเห็นการนำถุงกระดาษมาใช้มากนัก แต่ก็ยังมีให้เห็นอยู่ ส่วนมากก็จะเป็นการนำมาบรรจุอาหารซึ่งความเป็นจริงไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอาหารที่มีไขมันอย่างกล้วยแขก และปาท่องโก๋ เนื่องจากหมึกพิมพ์ในถุงกระดาษจะมีโลหะหนักซึ่งมีส่วนประกอบของตะกั่วและสารหนูผสมอยู่ ซึ่งสารเหล่านี้จะละลายออกมากับไขมันเข้าไปปะปนในอาหาร หากผู้บริโภคได้รับสารนี้เข้าไปก็จะเกิดการสะสมในร่างกายจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ และแม้ว่าจะไม่สามารถทำอันตรายได้ในทันที แต่หากได้รับสารนี้ในปริมาณมากและเรื้อรังก็อาจทำให้เสียชีวิตได้ แม้ว่าอาหารนั้นจะอร่อยสักแค่ไหน แต่ถ้าคุณรับประทานเมื่อไหร่ก็เท่ากับได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายเมื่อนั้น ทางที่ดีควรเลือกร้านที่มีภาชนะบรรจุที่ปลอดภัยจะเป็นการดีกว่า

(จากนิตยสาร แม่บ้าน ปีที่ 30 ฉบับที่ 446 กรกฎาคม 2549 หน้า 14)

แบบฝึกหัดที่ 4

เรื่อง “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย”

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. “ถุงกระดาษ...อาจถึงตาย”หมายความว่าอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
  - ก. ถุงกระดาษก่อให้เกิดมลพิษในอากาศ
  - ข. ถุงกระดาษที่ใช้แล้วหากไม่ทิ้งถึงขยะจะเป็นอันตรายถึงชีวิต
  - ✓ ค. การนำถุงกระดาษมาใส่อาหารจะทำให้มีการปนเปื้อนในอาหาร
  - ง. การนำถุงกระดาษที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่จะเป็นอันตรายถึงชีวิต
2. ถุงกระดาษเหมาะที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในข้อใดมากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ใส่อาหาร
  - ข. ใส่เสื้อผ้า
  - ✓ ค. ใส่ถ่านหุงต้ม
  - ง. ใส่ผลไม้
3. ความอันตรายของถุงกระดาษเกิดจากสิ่งใดเป็นสำคัญ (วัดความรู้- ความจำ)
  - ✓ ก. หมึกพิมพ์ของกระดาษที่นำมาทำถุง
  - ข. ความสกปรกของกระดาษ
  - ค. ใส่อาหารแล้วไม่สามารถปิดปากถุงได้
  - ง. การนำถุงที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก
4. นักเรียนจะเลือกซื้ออาหารจากบุคคลในข้อใดต่อไปนี่ (วัดการนำไปใช้)
  - ก. สมทรง ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์รองขนมครก
  - ข. สมนึก ใช้กระดาษสมุดเหลือใช้มาห่อขนมปัง
  - ✓ ค. สมใจ ใช้กระดาษขาวสะอาดรองใบตองห่อข้าวต้ม
  - ง. สมปอง ใช้กระดาษข้อสอบรองในถุงพลาสติกใส่ปาหน่องไก่
5. สารที่ปนเปื้อนมากับถุงกระดาษคือสารในข้อใด (วัดความรู้ – ความจำ)
  - ก. สารบอแรกซ์
  - ข. ดินประสิว
  - ค. ฟอรัมาลีน
  - ✓ ง. สารหนูและสารตะกั่ว
6. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงที่สุด จากผลที่เกิดจากการใช้ถุงกระดาษใส่อาหาร (วัดการประเมินค่า)
  - ก. อาหารที่ใส่ในถุงกระดาษจะอร่อย
  - ข. แม่ค้าคนใดใช้ถุงกระดาษใส่อาหารจะถูกตำรวจจับ
  - ค. คนที่รับประทานอาหารที่ใส่ในถุงกระดาษจะเสียชีวิตทันที
  - ✓ ง. คนที่รับประทานอาหารที่ใส่ถุงกระดาษบ่อย ๆ จะมีสารพิษสะสมในร่างกายมาก อาจทำให้เสียชีวิตได้

7. ข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญของการนำกระดาษเหลือใช้มาทำเป็นถุงใส่อาหาร (วัดการวิเคราะห์)
- ก. เพื่อความสวยงาม ข. เพื่อความประหยัด
 ค. เพื่อความปลอดภัย ง. เพื่อความรวดเร็ว
8. ข้อเสียของถุงกระดาษที่แม่ค้านำมาใส่อาหารน่าจะเป็นข้อใดที่สำคัญที่สุด (วัดความเข้าใจ)
- ก. เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ข. ไม่แข็งแรง
 ค. บรรจุอาหารได้น้อย ง. ลูกค้านั่งไม่สะดวก
9. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงตามเนื้อหาของเรื่อง (วัดการวิเคราะห์)
- ก. อาหารที่มีรสชาติอร่อยใส่ในภาชนะชนิดใดก็มีความปลอดภัย
 ข. การรับสารพิษเข้าไปสะสมอยู่ในร่างกายในปริมาณมากจะทำให้เสียชีวิตได้
 ค. หากจะใช้ถุงกระดาษใส่กล้วยแขกหรือปาตองโก้ ควรมีกระดาษรองอีกชั้นหนึ่ง
 ง. กระดาษสามารถนำรีไซเคิลเป็นถุงกระดาษใส่อาหารได้แต่ต้องเลือกชนิดของกระดาษ
10. นักเรียนได้ประโยชน์ในเรื่องอะไรจากการฟังเรื่องนี้ (วัดความเข้าใจ)
- ก. การเลือกขายอาหาร
 ข. การเลือกปรุงอาหาร
 ค. การเลือกรับประทานอาหาร
 ง. การเลือกใช้วัสดุในการใส่อาหารรับประทาน

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทให้ความรู้
แบบฝึกที่ 5

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนเขียนสรุปเรื่องและข้อคิดจากเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แลบบันทึกลีขิง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป” ได้ถูกต้อง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป

ครั้งหนึ่งโทรศัพท์มือถือที่ถ่ายภาพได้จะเป็นอุปกรณ์ล้ำยุคที่มีอยู่แต่ในภาพยนตร์ เจมส์บอนด์ 007 เท่านั้น ใครจะรู้ว่าทุกวันนี้ โทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพกลายเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใคร ๆ มีไว้ใช้งานกันเกลื่อนเมือง

โทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพวางตลาดครั้งแรกราวปลายปี คศ. 2000 ในฐานะอุปกรณ์สื่อสารที่มีความแปลกใหม่ โดยที่ผู้ผลิตยังไม่มั่นใจว่ามันจะได้รับความนิยมขนาดไหนด้วยซ้ำ แต่ข้อมูลระบุว่าในปี 2004 โทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพถูกผลิตส่งออกจำหน่ายทั่วโลกถึง 233 ล้านเครื่อง กระทั่งปัจจุบันแทบไม่มีโทรศัพท์มือถือรุ่นไหนที่ไม่ได้ติดตั้งกล้องถ่ายภาพไว้ด้วย และคาดว่าจะออกการผลิตและส่งออกจำหน่ายอาจเพิ่มเป็น 900 ล้านเครื่องในปี 2010

บรรดานักวิชาการออกมาระบุว่า อุปกรณ์ชนิดนี้จะทำให้โลกส่วนตัวของคนในปัจจุบันหดแคบลง และถูกรบกวนได้ง่าย เพราะทุกคนพร้อมจะถ่ายภาพและถูกถ่ายภาพได้ตลอดเวลา

“โทรศัพท์มือถือติดกล้องทำให้ใคร ๆ ก็สามารถเป็นปาปาราซซี่ได้” เดเนียล โซเลฟ ศาสตราจารย์ด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ซึ่งต้นกล่าว

หมายความว่าขณะนี้ใคร ๆ ก็สามารถเป็นนักข่าว – ช่างภาพได้ทุกคน และหากการดำรงผลต่อตัวไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ เขาจะต้องเสียใจเพราะคนรอบรอบจะหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาถ่ายรูปแล้วส่งไปลงหนังสือพิมพ์หรืออินเทอร์เน็ต

อุปกรณ์ที่สามารถสื่อสาร และถ่ายภาพได้ทุกที่ทุกเวลา ยังส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ในสังคม ทั้งด้านดีและด้านร้าย

เช่นที่เกาหลีใต้ เมื่อผู้หญิงคนหนึ่งเพิกเฉยไม่ยอมทำความสะอาดหลังจากที่หมาของเธอถ่ายเรี่ยราดในรถไฟใต้ดิน มีผู้โดยสารคนอื่นถ่ายภาพเธอไว้ด้วยโทรศัพท์มือถือแล้วส่งไปประจานลงอินเทอร์เน็ต

หรือกรณีของเด็กสาวอายุ 17 ปี จากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งใช้มือถือบันทึกภาพขณะที่เธอกำลังมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหนุ่มต่อมาเพื่อนหญิงที่ไม่ถูกกันได้ขโมยโทรศัพท์มือถือของเธอไป จากนั้นภาพลับของเธอก็ไปปรากฏในอินเทอร์เน็ต และมีคนเข้ามาข่มขู่บังคับ

ที่อังกฤษก็เช่นกัน เมื่อปี 2005 โทรศัพท์มือถือติดกล้องก่อให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่แพร่หลายทั่วประเทศ เมื่อวัยรุ่นนิยมรวมกลุ่มกันเข้าทำร้ายหรือปล้นทรัพย์สินเด็กหรือคนผ่านทางที่ไม่รู้ชื่อไหนที่ไหนพร้อมกับบันทึกภาพเหตุการณ์ไว้ด้วยโทรศัพท์มือถือ (จากนิตยสาร สารคดี ปีที่ 22 ฉบับที่ 256 มิถุนายน 2549 หน้า 20)

แบบฝึกหัดที่ 5

เรื่อง “อิทธิพลของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายรูป”

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. โทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพวางตลาดครั้งแรกเมื่อไร (วัดความรู้ – ความจำ)
  - ก. ปี คศ. 2000   ข. ปี คศ. 2001   ค. ปี คศ. 2002   ง. ปี คศ. 2003
2. เพราะเหตุใดนักวิชาการถึงระบุว่าโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพจึงทำให้โลกส่วนตัวหดแคบลง (วัดความเข้าใจ)
  - ก. เพราะอาจจะถูกถ่ายภาพได้ตลอดเวลา
  - ข. เพราะจะต้องใช้โทรศัพท์อยู่ตลอดเวลา
  - ค. เพราะจะถูกรบกวนด้วยเสียงโทรศัพท์ตลอดเวลา
  - ง. เพราะจะต้องคอยถ่ายภาพของคนอื่นอยู่ตลอดเวลา
3. “ปาปาราซซี่” หมายถึงอะไร (วัดความเข้าใจ)
  - ง. นักข่าว   ค. ช่างภาพ
  - ก. คนขายโทรศัพท์   ข. คนที่คอยแอบถ่ายภาพคนอื่นเพื่อนำไปลงข่าว
4. ข้อใดเป็นการใช้โทรศัพท์มือถือแบบติดกล้องถ่ายภาพที่ไม่สร้างสรรค์ (วัดการสังเคราะห์)
  - ข. ถ่ายภาพตัวเองไว้ดูเล่น
  - ค. ถ่ายภาพคาราวงในอินเทอร์เน็ต
  - ก. ถ่ายภาพสามภรรยาทะเลาะกันส่งไปลงหนังสือพิมพ์
  - ง. ถ่ายภาพพฤติกรรมที่ไม่ดีของคนส่งไปลงหนังสือพิมพ์
5. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพที่ทำให้ตลาดมีความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี (วัดการวิเคราะห์)
  - ค. รูปทรงเก๋ไก๋
  - ง. นิยมซื้อตามกัน
  - ก. ใช้ประโยชน์ได้มากกว่า
  - ข. ราคาถูกกว่าโทรศัพท์แบบธรรมดา
6. ในปี 2010 โทรศัพท์ชนิดนี้จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าใด (วัดความรู้-ความจำ)
  - ก. 2,000 เครื่อง
  - ข. 70 ล้านเครื่อง
  - ค. 900 ล้านเครื่อง
  - ง. 700 ล้านเครื่อง
7. ข้อใดเป็นข้อเสียของโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพ (วัดการประเมินค่า)
  - ก. บอบบาง
  - ง. ราคาแพง
  - ข. อายุการใช้งานน้อย
  - ค. ค่าโทรแพงกว่าแบบธรรมดา

8. ข้อใดเป็นประโยชน์โดยตรงของโทรศัพท์มือถือ (วัดการประเมินค่า)
- ก. เล่นเกม   ข. คิดเลข   ค. ถ่ายรูป   ✓ ง. ติดต่อสื่อสาร
9. บุคคลในข้อใดใช้โทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพอย่างสร้างสรรค์ (วัดการสังเคราะห์)
- ✓ ก. กอล์ฟ ถ่ายภาคแรกตลอดของลูกเก็บไว้
ข. ไมล์ ถ่ายภาพเพื่อนสาวในขณะที่เข้าห้องน้ำ
ค. แม็กซ์ ถ่ายภาพสาวนุ่งสั้นเก็บสะสมไว้ดูเล่น
ง. มาย ถ่ายภาพการประท้วงที่รุนแรงเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต
10. ถ้าไม่มีโทรศัพท์มือถือติดกล้องถ่ายภาพใช้ส่งคนน่าจะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)
- ✓ ก. ไม่ต้องเคืองครีอน
ข. ไม่ได้รับผลกระทบอะไร
ค. ขาดความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร
ง. เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารมากขึ้น

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทให้ความรู้
แบบฝึกที่ 6

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง

6. นักเรียนเขียนสรุปเรื่องและข้อคิดเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว” ได้ถูกต้อง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง ผู้เชี่ยวชาญจีนนมแม่สุดยอดภูมิคุ้มกันต้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว

นพ.นิทิน ซาฮ์ นายกสมาคมกุมารแพทย์และที่ปรึกษาด้านกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลแห่งชาติพีดี อินดูจา, มุมไบ ประเทศอินเดีย เปิดเผยในงานสัมมนาสื่อมวลชน เรื่อง “Vaccines In Depth” เพื่อให้ทราบข้อมูลใหม่ๆ รอบรู้เรื่องวัคซีน ประโยชน์ ประสิทธิภาพ และการพัฒนาในอนาคต ที่โรงแรมเซงกรี – ลาเมื่อเร็วๆ นี้ ว่า ก่อนหน้านี้มีประชากรจากทั่วโลกต่างได้รับความทุกข์ทรมาน พิการและเสียชีวิตจากโรคต่างๆ มากมาย เช่น โรคโปลิโอ จากนั้นในปี ค.ศ. 2000 ประเทศในแถบฝั่งแปซิฟิกตะวันตก ได้ประกาศให้เป็นเขตปลอดโรคโปลิโอเช่นกัน และตามด้วยประเทศในแถบยุโรปในปี ค.ศ. 2002 เช่นเดียวกับไข้ทรพิษ โรคบาดทะยัก โรคคอตีบ ไอกรน หัดเยอรมัน หรือแม้กระทั่งตับอักเสบบี ที่เป็นสาเหตุสำคัญต่อสุขภาพของประชากรโลก ต่อมาเมื่อประเทศต่าง ๆ นำวัคซีนป้องกันโรคเหล่านี้บรรจุเข้าไปในโปรแกรมวัคซีนแห่งชาติ ทำให้การป้องกันโรคเหล่านี้ได้ผล

นพ.นิทิน ซาฮ์ กล่าวว่า ในร่างกายคนเรายังมีระบบภูมิคุ้มกันที่ได้มาตามธรรมชาติ เพื่อป้องกันเราจากโรคร้าย โดยส่วนประกอบของภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติที่เราได้ตั้งแต่เกิด ได้แก่ ผิวหนัง คอยกรองเชื้อโรคในอากาศไม่ให้เข้าสู่ร่างกายเรา ต่อมาเป็นเยื่อเมือก เช่น เยื่อเมือกในโพรงจมูกและลำคอ คอยป้องกันเชื้อโรคที่ผ่านเข้าทางปากและจมูก สารคัดหลั่ง เช่น น้ำตา, น้ำลาย การเป็นไข้ การอักเสบ กรดในกระเพาะอาหาร ระบบเซลล์ ส่วนน้ำนมแม่เป็นภูมิคุ้มกันที่ได้มาแต่กำเนิด ตั้งแต่เด็กอยู่ในท้องผ่านทางรก ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญสำหรับเด็กจนอายุ 6 เดือน สำหรับข้อดีของภูมิคุ้มกันที่มีมาตั้งแต่เกิด หากมีเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายสามารถทำงานได้ทันที แต่มีข้อเสียคือ มีกำลังการทำลายไม่สูง สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติแบบที่ 2 ได้แก่ ระบบภูมิคุ้มกันที่ถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นในภายหลัง หมายถึงเมื่อร่างกายได้รับสิ่งแปลกปลอมเข้าสู่ร่างกาย ร่างกายจะจดจำเชื้อโรคนั้น เมื่อร่างกายได้รับเชื้อโรคนั้นอีกครั้งก็จะทำการกำจัดทิ้งทันที ซึ่งระบบภูมิคุ้มกันในส่วนนี้จะอยู่กับเราไปจนตาย แต่หากร่างกายอ่อนแอมากๆ มีจำนวนเชื้อโรคนั้นมากกว่าแอนติบอดี ร่างกายเราก็จะรับไม่ไหว จะเกิดโรคตามชนิดของเชื้อโรคนั้น

นพ.นิทิน ซาฮ์ กล่าวต่อว่า ส่วนภูมิคุ้มกันที่เราคิดค้นและสร้างขึ้น เรียกว่า ภูมิคุ้มกันสำเร็จรูป ได้แก่ วัคซีนต่าง ๆ เป็นการให้ร่างกายได้รับเชื้อโรคโดยตรง ซึ่งจะอยู่ในร่างกายเป็นระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อกระตุ้นให้ร่างกายสร้างระบบภูมิคุ้มกันหรือแอนติบอดีเพื่อต่อสู้กับ

เชื้อโรค ซึ่งผู้ที่ควรจะได้รับภูมิคุ้มกันสำเร็จรูปได้แก่ ผู้ที่ไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันตัวเอง ผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อโรคและผู้ที่เคยเป็นโรคนั้นมาก่อน

จะเห็นได้ว่าวัคซีนมีความสำคัญต่อประชากรโลกทั้ง 2 ชนิด คือ ชนิดที่ได้มาแต่กำเนิดและวัคซีนสำเร็จรูป ในเด็กเล็กภูมิคุ้มกันจากน้ำนมแม่สำคัญที่สุด เมื่อเติบโตวัคซีนจะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์มีสุขภาพแข็งแรง โดยในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา เราสามารถควบคุมโรคร้ายได้กว่า 10 ชนิด บางชนิดเกือบหมดไปจากโลก ปัจจุบันมีวัคซีนที่สำคัญๆ หลายชนิด และมีชนิดใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมา เช่น วัคซีนนิวโมคอคคัสคอนจูเกต ซึ่งวัคซีนดังกล่าวองค์การอนามัยโลกสนับสนุนให้ประเทศต่างๆ นำเข้าโปรแกรมวัคซีนแห่งชาติ เนื่องจากเชื้อนิวโมคอคคัสคร่าชีวิตเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนปีละกว่า 1,000,000 คน และเป็นการเสียชีวิตที่มาจากเชื้อนิวโมคอคคัสคอนจูเกตในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มากกว่า 50,000 คนต่อปี ดังนั้นการป้องกันจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อประชากรโลก

(จากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันเสาร์ที่ 24 มกราคม 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10850 หน้า 20)

แบบฝึกหัดที่ 6

เรื่อง “ผู้เชี่ยวชาญชั้นแม่สุดยอดภูมิด้านทาน ขณะที่วัคซีนช่วยป้องกันโรคระยะยาว”

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จากบทความที่ฟัง ภูมิคุ้มกันมีกี่ชนิด อะไรบ้าง (วัดความรู้ – ความจำ)
  - ก. 1 ชนิด คือภูมิคุ้มกันที่มีมาแต่กำเนิด
  - ข. 2 ชนิด คือภูมิคุ้มกันที่มีมาแต่กำเนิด และภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติ
  - ✓ ค. 3 ชนิด คือภูมิคุ้มกันที่มีมาแต่กำเนิด ภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติ และภูมิคุ้มกันที่สร้างขึ้น
  - ง. 4 ชนิด คือภูมิคุ้มกันที่มีมาแต่กำเนิด ภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติ ภูมิคุ้มกันที่สร้างขึ้น และภูมิคุ้มกันที่ถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นภายหลัง
2. ข้อใดไม่ใช่ภูมิคุ้มกัน (ความเข้าใจ)
  - ก. ป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย
  - ข. ทำลายเชื้อโรคที่เข้าสู่ร่างกาย
  - ค. ช่วยให้ร่างกายปลอดภัยจากเชื้อโรค
  - ✓ ง. ป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดกับร่างกาย
3. ข้อดีของภูมิคุ้มกันที่มีมาแต่กำเนิดคือข้อใด (วัดความเข้าใจ)

✓ ก. ทำงานเร็ว	ข. กำจัดการทำลายสูง
ค. อยู่กับเราไปจนตาย	ง. จดจำเชื้อโรคได้เร็ว
4. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของภูมิคุ้มกัน (วัดความเข้าใจ)
  - ก. ป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย
  - ข. ทำลายเชื้อโรคที่เข้าสู่ร่างกาย
  - ค. ช่วยให้ร่างกายปลอดภัยจากเชื้อโรค
  - ✓ ง. ป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดกับร่างกาย
5. อาการเจ็บป่วยของบุคคลใดในข้อใดต่อไปนี้เป็นเกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกัน (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ปีน ฟันผุ
  - ✓ ข. ป่อง เป็นหวัด
  - ค. ปีท กระดูกหัก
  - ง. แผล แผลงูทะเล

6. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนเกี่ยวกับการฉีดวัคซีน ได้ถูกต้อง (วัดการสังเคราะห์)
- ก. โมทย์เป็นนักกีฬาทีมชาติจึงไม่ต้องฉีดวัคซีน
  - ✓ ข. ลูกของมุกข์เป็นโรคโปลิโอจึงต้องพาไปฉีดวัคซีนทุกปี
  - ค. แมวกลัวจะเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบีจึงไปฉีดวัคซีนป้องกันไว้ก่อน
  - ง. มดฉีดวัคซีนครบตาม โปรแกรมวัคซีนแห่งชาติจึงไม่ต้องฉีดวัคซีนอื่นอีก
7. เหตุการณ์ในข้อใดไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกันของร่างกายโดยตรง (วัดการสังเคราะห์)
- ก. สมฤดีเป็นหวัดบ่อย
  - ข. อนงค์นาถต้องเสียไปทำงานไม่ได้
  - ✓ ค. ใบหน้าของดวงพรตกรกระเซอะมาก
  - ง. กาญจนนาเป็นอีสุกอีใสเมื่ออายุ 3 ขวบ
8. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (วัดการวิเคราะห์)
- ก. ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันเองได้
  - ข. ผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อโรคต้องฉีดวัคซีน
  - ✓ ค. เมื่อร่างกายเริ่มอ่อนแอภูมิคุ้มกันก็จะทำหน้าที่คอยจับเชื้อโรค
  - ง. ผิวหนังเป็นภูมิคุ้มกันที่คอยป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย
9. ข้อใดไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกายได้ (วัดการวิเคราะห์)
- ✓ ก. ยา
  - ข. น้านม
  - ค. เชื้อโรค
  - ง. ธรรมชาติ
10. ข้อใดไม่ใช่ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่ฟัง (วัดการประเมินค่า)
- ก. ร่างกายสามารถสร้างภูมิคุ้มกันเองได้
  - ข. เมื่อล้วงเลยวัยเด็กร่างกายก็ไม่มีภูมิคุ้มกัน
  - ค. วัคซีนก็เหมือนกำแพงที่คอยป้องกันเชื้อโรค
  - ✓ ง. ภูมิคุ้มกันเดิมจะต่อต้านกับภูมิคุ้มกันใหม่ที่ฉีดเข้าไป

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทให้ความรู้
แบบฝึกที่ 7

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน” อีก 1 เที่ยว
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนเขียนสรุปความรู้และข้อคิดเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน”

สื่อการเรียน

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน” และแบบฝึกหัดทำย
เรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “กาแฟและคาเฟอีน” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง กาแฟและคาเฟอีน

คนทั่วโลกดื่มกาแฟกันเป็นนิสัย เกือบไม่มีใครที่ไม่ดื่มกาแฟเลย ร้านกาแฟหรือขายกาแฟราคาแพงกว่าข้าวแกงทั้งมือ ตามสถานีเติมน้ำมันมีร้านกาแฟเกือบทุกอย่าง มีตั้งแต่กาแฟร้อนใส่น้ำตาล ขนมนึ่งปิ้ง ปาท่องโก๋ เป็นอาหารเช้า กาแฟใส่ครีม ใส่น้ำตาล เป็นกาแฟเย็น กาแฟดำเย็น กาแฟร้อน ไปจนถึงกาแฟปั่นกับไอศกรีม กาแฟผสมโกโก้ กาแฟเข้มข้นมีครีมเป็นฟองแต่งหน้า ขายกับขนมอบแบบฝรั่ง ร้านกาแฟจึงขายกาแฟในราคาต่างกันได้มาก

สำหรับคนที่ชงเองที่บ้าน อาจจะซื้อกาแฟคั่วบดใหม่ ๆ มาใส่เครื่องชงกาแฟ หรือมีถุงผ้าไว้ชงกาแฟ ดึงยี่ด้ากาแฟยิ่งอร่อย ได้กลิ่นหอมของกาแฟเต็มที่ คนพวกนี้จะไม่ยอมดื่มกาแฟผงสำเร็จรูปที่ใช้ชงกับน้ำร้อน ยิ่งกาแฟผงสกัดเอาคาเฟอีนออกแล้ว ยิ่งไม่เป็นรสสำหรับคนกลุ่มนี้ พวกกลัวอ้วนจะดื่มกาแฟชงกับน้ำเฉย ๆ เพียงต้องการกลิ่น รสของกาแฟ และสารในกาแฟที่ช่วยเร่งให้หายง่วง

คนส่วนมากดื่มกาแฟใส่น้ำตาล ใส่ครีม หรือนม เป็นเครื่องดื่มที่ทำให้อิ่มได้อย่างดี ถ้ามีน้ำตาลและนมหรือครีมมาก ครีมเทียมเป็นผง เก็บไว้ได้นานแต่ไม่มีสารอาหารที่มาจากนมมีแต่ไขมันอิ่มตัวจากพืช เป็นสิ่งที่ให้ความมันอร่อย แต่ดื่มมากเป็นอันตรายต่อหัวใจและระบบไหลเวียนของเลือด ครีมธรรมชาติที่มาจากนมวัวจะให้ความมันอร่อยที่สุด แต่ให้ไขมันอิ่มตัวเช่นเดียวกับครีมเทียม แต่ถ้ายอมลดความอร่อย ใช้นมพร่องมันเนย หรือนมขาดมันเนย จะได้รับแคลเซียมและโปรตีนจากนม ยิ่งดื่มมากยิ่งดี เป็นวิธีดื่มนมที่วิธีหนึ่ง สำหรับคนที่ไม่ชอบดื่มนมสด ช่วยการขับถ่าย คนที่ท้องผูกและไม่ชอบดื่มนม ดื่มนมขาดมันเนยกับกาแฟสามารถช่วยเร่งการขับถ่ายได้

ธุรกิจอาหารสำเร็จรูปคิดช่วยให้ความง่ายสำหรับผู้บริโภค มีกาแฟผสมครีมเทียมและน้ำตาลไว้ในซองเดียว เมื่อเทพลกาแฟผสมลงในถ้วย เติมน้ำร้อน ใช้ช้อนคนจะได้ดื่มกาแฟรสที่ชอบทันที ยิ่งกว่านั้นยังมีกาแฟที่ผสมน้ำสำเร็จเรียบร้อยแล้ว มีความหวาน มัน ความเข้มข้นของกาแฟและส่วนผสมอื่นต่าง ๆ กันให้เลือก แค่อัดฝาปิดประป้อออกก็ได้ดื่มกาแฟรสที่ต้องการ คนจะขยันน้อยลง ทำให้มีคนอ้วนมากขึ้นเรื่อย ๆ

คาเฟอีนในกาแฟเป็นสารเสพติด สำหรับคนที่ดื่มกาแฟมากกว่าวันละสองถ้วย เป็นคนที่ติดคาเฟอีน ถ้าไม่ได้ดื่มกาแฟและไม่ได้รับสารคาเฟอีนทางอื่น จะมีอาการหงุดหงิด ง่วงนอน อาจจะปวดหัวไม่มีสมาธิทำงานหรือเรียนหนังสือ เราเป็นห่วงเด็กที่ดื่มกาแฟ ขนาดของร่างกายเด็กยังเล็ก ดื่มกาแฟเท่าที่ผู้ใหญ่ดื่มจะมีผลมากกว่าที่ผู้ใหญ่ได้รับ เครื่องดื่มและขนมหลาย

อย่างมีคาเฟอีน ไม่ใช่เพียงกาแฟอย่างเดียว ชา โกโก้ ช็อกโกแลต ขนม และลูกอมที่มีกาแฟ ชา โกโก้ เป็นส่วนผสม ล้วนมีคาเฟอีน

คาเฟอีนมีฤทธิ์กระตุ้น ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น หายใจเร็วขึ้น เพิ่มความดันโลหิต และเร่งการหลั่งฮอร์โมนต่าง ๆ เร่งการย่อยอาหาร กระตุ้นการขับถ่าย ขับถ่ายปัสสาวะมากขึ้น และทำให้ร่างกายเสียน้ำมากขึ้น เมื่อได้รับคาเฟอีนแล้วจึงตื่นตัว ไม่ง่วง คาเฟอีนเป็นสารเสพติดที่ใช้กันแพร่หลายมากที่สุด ประมาณหนึ่งในสามของคนไทยได้รับคาเฟอีนวันละ 200 มิลลิกรัม หรือเท่ากับคัมน้ำกาแฟสองถ้วยเล็ก ๆ มีคนจำนวนมากได้รับคาเฟอีนมากกว่านี้ บางคนดื่มมากถึงขั้นเสพติด คนที่ได้รับคาเฟอีนมาก มักจะอ้วน ติดบุหรี่และติดเหล้าด้วย

เมื่อได้รับคาเฟอีนมาก เช่น คัมน้ำกาแฟหรือชาเกินกว่าวันละสองถ้วย จะมีอาการสั่น เหนื่อยออกมาก เกร็งเครียด ไม่มีสมาธิในการทำงาน สำหรับผู้สูงอายุ การได้รับคาเฟอีนมากมีผลต่อการสูญเสียเนื้อกระดูก ทำให้กระดูกเร็วขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสารเสพติดชนิดใด เมื่อได้รับในจำนวนน้อยอาจไม่มีผลเสียหยา แต่การได้รับมากเป็นเวลานาน มีอันตรายทั้งนั้น

ที่ต้องเป็นห่วงมาก คือการที่เด็กคัมน้ำโคล้านผสมโกโก้ หรือชา กาแฟ ไม่ควรให้ขายในโรงเรียน แต่การห้ามโรงเรียนมักไม่ได้ผล ผู้ใหญ่ในบ้านจะต้องดูแลให้เด็กได้รับอาหารและเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ เด็กที่อิมอร่อยกับอาหารที่มีประโยชน์จะไม่อยากกินของไม่มีประโยชน์ ผู้ใหญ่เองเป็นตัวอย่างให้เด็กทำตาม ถ้าเด็กไม่ยอมเห็นคนในบ้านกินคัมน้ำของที่ให้โทษ เขาจะไม่อยากกินคัมน้ำของเหล่านั้น

คนทำงานกลางคืนและคนที่ต้องการสมาธิในการทำงาน มักคัมน้ำเครื่องดื่มบำรุงกำลัง เครื่องคัมน้ำเหล่านี้มักจะโฆษณาในรายการแข่งขันกีฬา ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าช่วยบำรุงกำลัง ส่วนผสมที่สำคัญจะมีกลูโคสและคาเฟอีน คัมน้ำแล้วรู้สึกสดชื่นเพราะได้พลังงานจากกลูโคส ได้คาเฟอีนกระตุ้นให้หายง่วงแต่เมื่อคัมน้ำมากและบ่อยจะติด เช่นเดียวกับ เช่นเดียวกับติดสารเสพติดจึงไม่ควรคัมน้ำเครื่องดื่ม ที่มีค่าเตือนว่าไม่ควรคัมน้ำเกินวันละสองครั้ง เตือนความจำเสมอว่าคาเฟอีนอยู่ในกาแฟ ชา โคล่า โกโก้ อย่างกิน คัมน้ำมาก ยิ่งเด็ก ๆ ยิ่งต้องระวัง

(วารสารหญิงไทย ปีที่ 33 ปีภษ์หลัง มกราคม 2550)

แบบฝึกหัดที่ 7

เรื่อง กาแฟและคาเฟอีน

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. กาแฟมีสารเสพติดชนิดใด (วัดความรู้ - ความจำ)
  - ก. กลูโคส
  - ✓ ข. คาเฟอีน
  - ค. อินซูลิน
  - ง. มอร์ฟีน
2. ข้อใดไม่ใช่ผลเสียจากการดื่มกาแฟ (วัดความรู้ - ความจำ)
  - ก. ไม่อ้วน
  - ข. ไม่่วงนอน
  - ✓ ค. ไม่ติดนูทรี
  - ง. ไม่มีสมาธิในการทำงาน
3. เครื่องดื่มบำรุงกำลังหมายถึงอะไร (วัดความเข้าใจ)
  - ก. เครื่องดื่มที่เป็นอาหารเสริม
  - ✓ ข. เครื่องดื่มที่ช่วยให้ร่างกายสดชื่น
  - ค. เครื่องดื่มที่ให้คุณค่าทางโภชนาการสูง
  - ง. เครื่องดื่มที่มีส่วนประกอบเป็นยารักษาโรค
4. ใครเลือกวิธีดื่มกาแฟที่ก่อให้เกิดโทษน้อยที่สุด (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. โชติ ดื่มกาแฟใส่โคล่า
  - ข. ชัย ดื่มกาแฟผงสำเร็จรูป
  - ค. ชาย ดื่มกาแฟผสมครีมเทียม
  - ✓ ง. ชชาติ ดื่มกาแฟใส่นมชาดมันเนย
5. จากเรื่องนี้จะอะไรที่ยังคงเป็นจริงเสมอ (วัดการประเมินค่า)
  - ก. คนดื่มกาแฟต้องเป็นโรค
  - ข. คนดื่มกาแฟไม่สามารถเลิกดื่มได้
  - ✓ ค. คนดื่มกาแฟต้องได้รับสารคาเฟอีน
  - ง. คนดื่มกาแฟต้องได้รับคุณค่าทางโภชนาการ
6. อาหารชนิดใดที่ไม่สามารถใส่กาแฟเป็นส่วนผสมได้ (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. เค้ก
  - ข. น้ำปั่น
  - ✓ ค. ฟอยทอง
  - ง. ไอศกรีม
7. คนที่ดื่มกาแฟไปนาน ๆ จะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)
  - ก. อายุสั้น
  - ข. เบื่ออาหาร
  - ✓ ค. เสพติดกาแฟ
  - ง. ร่างกายขาดสารอาหาร

8. บทความนี้มีแนวคิดอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
- ก. กาแฟคือน้อยให้ประโยชน์ คี้มมากให้โทษ
  - ข. คนคืดกาแฟกันทั่วโลกเพราะหาคืดได้ง่ายมีขายทั่วไป
  - ค. กาแฟมีคาเฟอีนซึ่งเป็นสารที่ให้โทษมากกว่าให้ประโยชน์
  - ✓ ง. กาแฟมีคาเฟอีนซึ่งเป็นสารเสพติด และให้โทษต่อผู้ที่คืดไม่ว่าจะคืดมากหรือน้อย
9. บุคคลในข้อใดเข้าลักษณะของคน “เสพติดกาแฟ” (วัดการสังเคราะห์)
- ก. เอ คืดกาแฟเวลาขับรถ
  - ข. บี คืดกาแฟในวันที่ฝนตก
  - ✓ ค. ซี คืดกาแฟทุกวันแต่ไม่ซ้ำชนิด
  - ง. ดี คืดกาแฟเฉพาะที่มีการประชุม
10. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (วัดการประเมินค่า)
- ✓ ก. สามารถสกัดคาเฟอีนออกจากกาแฟได้
  - ข. คนทำงานกลางคืนต้องคืดกาแฟ
  - ค. ทุกคนเมื่อคืดกาแฟจะทำให้รู้สึกสดชื่น
  - ง. คนทั่วโลกคืดกาแฟกันเป็นนิสัย

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทโน้มน้าวใจ
แบบฝึกที่ 8

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม” อีก 1 เทียบ
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม” และแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “ชีวิตกับความสวยงาม” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง ชีวิตกับความสวยงาม

ทางตอนใต้ของยุโรป เอเชีย แอฟริกา และออสเตรเลีย เป็นถิ่นที่อาศัยของนกประเภทหนึ่ง มันเป็นนกที่มีขนสวยงามมาก คนจึงเอาขนของมันมาหาเงินเข้ากระเป๋าตนเองโดยไม่นึกถึงผลเสียที่ตามมาภายหลัง นกที่กล่าวมาข้างต้นก็ได้แก่ นกกระยาง มันมีขนที่ยาวและสวยงาม ขนของมันจะอยู่บนหัว บนหน้าอก ตลอดจนบนหลัง ในฤดูผสมพันธุ์ นกเหล่านี้มักจะอวดขนของมันเพื่อแสดงให้เพศตรงกันข้ามเกิดความพึงใจ จะได้ตกลงปลงใจร่วมทำรังด้วยกัน ความสวยงามนี้เองที่ทำให้มนุษย์พบเห็นเข้าก็เอาขนของมันมาทำเครื่องประดับบนหมวก ซึ่งมักเรียกว่า “พู่ขนนก”

พู่ขนนก นิยมประดับบนหมวกของสุภาพสตรีชั้นสูง และเป็นที่นิยมกันอย่างมาก ทำให้ร้านขายหมวกสตรีมีความต้องการขนนกชนิดนี้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เมื่อความต้องการมากขึ้น การล่าสัตว์ชนิดนี้ก็เพิ่มตามไปด้วย นกกระยางหลายหมื่นตัวต้องตายลงก็เพราะถูกนำมาเสริมความงามของคน

ผลที่ตามมาก็คือ รังนกกระยางที่ว่างเปล่า บางรังมีลูกนกที่ถูกทอดทิ้งไว้ตามลำพัง บางตัวก็ตายไปเพราะอดอาหาร ถ้ามนุษย์ยังไม่หยุดการล่า นกกระยางจะต้องตายไปอีกจำนวนมาก หรืออาจสูญพันธุ์ไปเลยก็ได้ ในที่สุดก็มีการกำหนดให้สงวนพันธุ์นกกระยางขึ้น ข้อกำหนดได้สั่งห้ามล่านกกระยางเพื่อประโยชน์ทางการค้าก่อนที่นกล่าเหล่านี้จะสูญพันธุ์หมด คนส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับความคิดนี้ พวกเขาได้ต่อต้าน ไม่ยอมซื้อสินค้าที่มีขนนกกกระยางค์ประดับอยู่ด้วย จากความร่วมมือของทุกฝ่ายจึงทำให้การตายของนกกระยางลดน้อยลงไป ความจริงเราควรปล่อยให้ความงามตามธรรมชาติอยู่คู่กับธรรมชาติจะดีกว่า

(จากหนังสือ กุสสตรี ปีที่ 19 พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 499 หน้า 23)

แบบฝึกหัดที่ 8

เรื่อง ชีวิตกับความสวยงาม

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. พู่ขนนกมีไว้สำหรับทำอะไร (วัดความรู้-ความจำ)

☒ ก. ดัดหมวกผู้หญิง	☐ ข. ประดับผมผู้หญิง
☐ ค. ประดับเสื้อผ้าผู้หญิง	☐ ง. เป็นเครื่องประดับของผู้หญิง
2. ขนของนกกระยางเปรียบได้กับอะไรของมนุษย์ (ความเข้าใจ)

☐ ก. รูปร่างหน้าตา	☐ ข. เสื้อผ้าอาภรณ์
☒ ค. คุณงามความดี	☐ ง. ความสวยความงาม
3. นักเรียนคิดว่าใครควรเป็นผู้รับผิดชอบในการสงวนพันธุ์สัตว์ (วัดการวิเคราะห์)

☐ ก. กรมป่าไม้	☐ ข. กองอนุรักษ์สัตว์
☒ ค. ประชาชนทุกคน	☐ ง. ร้านผลิตภัณฑ์จากสัตว์
4. นักเรียนสามารถสงวนพันธุ์สัตว์ได้ด้วยวิธีใด (วัดการนำไปใช้)

☐ ก. เลิกการทำลายสัตว์	
☐ ข. ป้องกันการทำลายสัตว์	
☒ ค. งดใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์	
☐ ง. แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นคนล่าสัตว์	
5. นกกระยางต้องตายเพราะเหตุใดเป็นสำคัญ (วัดความเข้าใจ)

☐ ก. อากาศมีคู่	☒ ข. ขนที่สวยงาม
☐ ค. อยากแสดงอำนาจ	☐ ง. อยากข่มขวัญคู่ต่อสู้
6. ส่วนวนข้อใดสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง (วัดการสังเคราะห์)

☒ ก. หม่าซ่างเอางา	☐ ข. ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง
☐ ค. เข้าเถื่อนอย่าลืมพรา	☐ ง. หัวล้านได้หัว
7. จากเรื่องที่ฟังคำว่า “ตกร่องปล่องขึ้น” น่าจะตรงกับเหตุการณ์ในข้อใดมากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)

☐ ก. สตีเวน สปีลเบิร์ก ตกลงสร้างภาพยนตร์เรื่อง อี.ที.	
☐ ข. เขาตกลงซื้อบ้านหลังนี้สำหรับเป็นเรือนหอถึงแม้ราคาจะแพงมาก	
☒ ค. นาริตกลงแต่งงานกับวรินทร์หลังจากคบหาดูใจกันมาเป็นเวลานาน	
☐ ง. พริกไทยตกลงจะลงคบหากับไบซ่าวในฐานะคนรู้จักหลังจากคบเป็นเพื่อนมาหลายปี	

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทโน้มน้าวใจ
แบบฝึกที่ 9

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

นิทานเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี” และแบบฝึกหัดทำเรื่อง
2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “วันแมวดำในอิตาลี” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง วันแมวดำในอิตาลี

ดูเหมือนว่าความเชื่อหนึ่งที่คล้ายกันในหลายประเทศ ไม่ว่าจะพิกัดจะอยู่ทางตะวันออกหรือตะวันตกบนแผนที่โลกคือ ความเชื่อเรื่อง แมวดำ

อย่างไทย เชื่อว่าแมวดำเป็นกลางร้าย บางคนถึงขนาดว่าถ้าแมวดำเดินตัดหน้า วันนั้นทั้งวัน โชคดีจะไม่มาเยือน หรือเชื่อว่าหากแมวดำเดินข้าม โถงศพเมื่อไหร่ ศพนั้นจะฟื้นคืนชีวิต สร้างความประหลาดประหลาดให้เกิดขึ้น

ส่วน อิตาลี เชื่อว่าแมวดำเป็นสัญลักษณ์ของปีศาจและความชั่วร้าย เชื่อ ไม่เชื่อเปล่า ในยุคกลางของยุโรปที่สมเด็จพระสันตะปาปา ประมุขแห่งศาสนาจักรทรงประกาศว่าแมวดำเป็นสาวกหรือเครื่องมือของปีศาจร้าย ชาวอิตาลีจนถึงหลายถึงขั้น โยนแมวดำเข้ากองไฟกองเดียวกับที่เผาคนที่พวกเขาเชื่อว่าเป็นแม่มดเลยก็เดียว

ถึงยุคนี้แม้จะไม่มีแม่มดถูกเผาทั้งเป็น และแมวดำจะถูกเผาในกองเพลิง แต่การฆ่าแมวดำก็ยังไม่หยุด ทั้งด้วยเหตุผลที่ว่าแมวดำเป็นสัตว์ปีศาจ ต้องฆ่าทิ้งเพื่อปิดเป่าโชคร้ายให้มลายหาย ทั้งนำแมวดำไปประกอบพิธีลึกลับทางไสยศาสตร์ หรือแม้แต่ฆ่าแมวดำเพื่อนำไปใช้ในการทดลองในห้องแล็บด้านความสวยความงามเพราะเชื่อว่าขนของแมวดำให้ผลดีเยี่ยม

ประมาณกันว่าปีที่แล้ว แมวดำในอิตาลีชะตาถึงมาถูกฆ่าถึง 60,000 ตัว ตัวเลขออกมาอย่างนี้ทำเอา สมาคมพิทักษ์สัตว์และสิ่งแวดล้อมของอิตาลี หรือไอดี (AIDAA) นิ่งเฉยอยู่ไม่ไหว ต้องออกมาเรียกร้องสิทธิในการมีชีวิตอยู่ของแมวดำ ด้วยการจัดให้วันเสาร์เป็น “วันแมวดำ” ประเดิมไปเมื่อวันเสาร์ที่แล้ว คือ 17 พฤศจิกายน

ลอเรนโซ โครเช่ ประธานไอดี บอกถึงที่มาของวันแมวดำว่า เป็นเพราะต้องการเรียกร้องให้ชาวอิตาลี ลด ละ เลิก การฆ่าแมวดำ เพราะแมวดำก็เป็นสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่งที่ไม่ได้มีคุณค่าน้อยกว่าสัตว์ชนิดอื่น

เพื่อให้ชาวอิตาลีรู้จักวันแมวดำ ทางสมาคมพิทักษ์สัตว์และสิ่งแวดล้อมของอิตาลีได้ตั้งจุดให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแมวดำประมาณ 200 จุด กระจายในหลายเมือง ผู้สัญจรผ่านไปมาจะได้รับแจกวรรณกรรมเกี่ยวกับแมวดำ ข้อมูลแง่มุมต่างๆ ที่ไม่ใช่การบอกว่าเป็นแมวดำคือสัตว์สัญลักษณ์ของความชั่วร้าย รวมทั้งเปิดให้ประชาชนลงนามในคำร้องต่อต้านการฆ่าแมวดำ และหากใครสนใจจะรับอุปการะแมวดำสักตัว สมาคมนี้อาจจะช่วยดำเนินการให้

ทางสมาคมยังส่งจดหมายไปยังสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 เนื่องจากเป็นที่รู้กันว่าพระองค์ทรงรักแมวมามาก

“จะเป็นเรื่องดีมากๆ หากสมเด็จพระสันตะปาปาทรงพูดเรื่องแมวดำและบอกกับผู้คนทั้งหลายว่า เรื่องความเชื่อเดิม ๆ เกี่ยวกับแมวดำเป็นเรื่องเหลวไหลทั้งเพ” โครเซ่บอกถึงเวลาปรับเปลี่ยนความเชื่อ...ชีวิตแมวดำก็น่าจะอยู่รอดปลอดภัยมากขึ้น

(จากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันอังคารที่ 25 มกราคม 2550 หน้า 17)

แบบฝึกหัดที่ 9

เรื่อง วันแมวดำในอิตาลี

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่ความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับแมวดำ (วัดความรู้ – ความจำ)
  - ก. แมวดำเป็นกลางร้าย
  - ✓ ข. แมวดำเป็นสัญลักษณ์ของปีศาจ
  - ค. แมวดำเดินตัดหน้าจะไม่ได้รับโชคดี
  - ง. แมวดำเดินข้ามโรงศพ ศพจะฟื้นคืนชีวิต
2. การฆ่าแมวดำเพื่อเหตุผลในข้อใดเป็นสำคัญ (วัดความรู้ – ความจำ)
  - ก. เพื่อนำไปบูชาขัณฑ์
  - ✓ ข. เพื่อปิดเป่าโชคร้าย
  - ค. ให้แมวดำสูญพันธุ์ไปจากโลก
  - ง. เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
3. เหตุการณ์ในข้อใดเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้เกิดวันแมวดำในอิตาลี (วัดความเข้าใจ)
  - ✓ ก. การฆ่าแมวดำ
  - ข. แมวดำกำลังจะสูญพันธุ์
  - ค. แมวดำสร้างวีรกรรมช่วยชีวิตคน
  - ง. มีการนำแมวดำไปเป็นส่วนหนึ่งของพิธีการสำคัญ ๆ
4. หากนักเรียนไปเจอแมวดำในงานศพนักเรียนจะอย่างไร (วัดการนำไปใช้)
  - ก. จับไปฆ่า
  - ✓ ข. ทำตัวปกติ
  - ค. ไล่ให้ไปไกล ๆ
  - ง. บอกให้ผู้ใหญ่รู้จะได้ระมัดระวัง
5. ความเชื่อของคนอิตาลีน่าจะเป็นความเชื่อในลักษณะใด (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. เชื่อตามตำรา
  - ข. เชื่อเพราะไม่สามารถพิสูจน์หาความจริงได้
  - ✓ ค. เชื่อเพราะว่าตามกันมา
  - ง. เชื่อเพราะพิสูจน์แล้วว่าเป็นความจริง
6. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. แมวดำถูกฆ่าตายเพราะความเชื่อที่ผิด ๆ ของมนุษย์
  - ข. ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องแมวดำเป็นความเชื่อส่วนบุคคล
  - ✓ ค. ชาวอิตาลีเียนฆ่าแมวดำเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง
  - ง. สมาคมพิทักษ์สัตว์และสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ดูแลสัตว์และสิ่งแวดล้อม

7. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (วัดการประเมินค่า)
- ก. คนอิตาลีเชิดชูคุณค่าของแมวดำ
  - ข. คนอิตาลีเรียกร้องให้เลิกฆ่าแมวดำ
  - ✓ ค. คนอิตาลีเรียกร้องให้ลด ละ เลิก การฆ่าแมวดำ
  - ง. คนอิตาลีส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงแมวดำ
8. เหตุการณ์ในข้อใดสอดคล้องกับเรื่องที่ฟังมากที่สุด (วัดการสังเคราะห์)
- ก. ประเสริฐ ฆ่าหมูเป็นจำนวนมากในช่วงตรุษจีน
  - ข. ประสาท ฆ่าหอยเชอร์รี่เพราะเชื่อว่ากักกินดินข้าว
  - ค. ประสงค์ ฆ่าไก่ทั้งทั้งฟาร์มเพราะเชื่อว่าติดเชื้อไข้หวัดนก
  - ✓ ง. ประสิทธิ์ ฆ่าหมาดำมาทำเป็นอาหารรับประทานเพราะเชื่อว่ารักษาโรคได้
9. เพราะเหตุใดความเชื่อจึงมีอิทธิพลต่อมนุษย์ (วัดการประเมินค่า)
- ก. เพราะความเชื่อก็คือความจริง
  - ข. เพราะมนุษย์ดำรงชีวิตบนความเชื่อ
  - ค. เพราะมนุษย์รักตัวเองยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด
  - ✓ ง. เพราะมนุษย์ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ อย่างแท้จริง
10. ความเชื่อของบุคคลในข้อใดเป็นความเชื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด (วัดการสังเคราะห์)
- ก. ผิง เชื่อเรื่องนรก-สวรรค์
  - ✓ ข. ผอง เชื่อว่าทำดีได้ดี-ทำชั่วได้ชั่ว
  - ค. ผล เชื่อเกี่ยวกับโลกนี้ - โลกหน้า
  - ง. ผิง เชื่อเกี่ยวกับวิญญาณและเจ้าที่เจ้าทาง

แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่อง การฟังสารประเภทโน้มน้าวใจ
แบบฝึกที่ 10

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เนื้อหา

บทความเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ”

กิจกรรมการฝึก

1. ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการฝึกและวิธีฝึก
2. เริ่มฝึกแบบฝึกที่ 1 โดยให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ”
3. ครูแจกกระดาษคำตอบให้นักเรียนและให้นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ” อีก 1 ครั้ง
4. นักเรียนตอบคำถามแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ในกระดาษคำตอบ
5. ครูเก็บกระดาษคำตอบแล้วให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการตอบที่ถูกต้อง
6. นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ”

สื่อการเรียนรู้

1. แบบฝึกการฟังอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ” และแบบฝึกหัด
ทำเรื่อง

2. กระดาษคำตอบ
3. แถบบันทึกเสียง

การวัดผลและประเมินผล

ฟังและตอบคำถามจากแบบฝึกการฟังเรื่อง “บุหรีกับเขาวชนของชาติ” ได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง บุหรี่กับเยาวชนของชาติ

ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า เด็ก ๆ หรือเยาวชนของเรานั้นนับได้ว่าเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้น จึงนับได้ว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทุกคนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการหล่อหลอม อบรมเยาวชนของชาติให้ก้าวเดินไปในทางที่ถูกต้องและดีงาม ทั้งนี้เพราะถ้าเยาวชนของเราก้าวเดินไปในทางที่ผิดพลาดแล้ว นั่นก็ย่อมหมายความว่า ต่อไปในอนาคตประเทศชาติของเราก็จะขาดกำลังสำคัญหรือบุคลากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สำหรับทิศทางที่จะก้าวเดินไปเพื่อหนทางที่ดีงามของเยาวชนนั้น จากสภาพสังคมปัจจุบันเราย่อมตระหนักกันดีว่า ได้เกิดมีอุปสรรคหรืออาจจะเรียกว่า สิ่งมอมเมาช่วยยุดต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งในวัยเยาวชนเช่นนี้ ย่อมจะขาดความยั้งคิดและมีสิทธิที่จะถูกชักพาให้ก้าวไปในทางที่ผิดพลาดได้ง่าย โดยในด้านสิ่งมัวเมาเยาวชนนั้น บุหรืนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่เขามีส่วนทำให้อนาคตของชาติพากันมัวเมาและนิยมเสพกันมาก จากการที่องค์กรอนามัยโลกได้จัดให้มีการรณรงค์เพื่อป้องกันมิให้เยาวชนริเริ่มสูบบุหรี่ โดยมีคำขวัญว่า “เติบโตอย่างสดใส ห่างไกลควันบุหรี่” ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขก็ได้ดำเนินการในเรื่องนี้โดยมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น งานวิจัยโดยได้รับทุนจากองค์การอนามัยโลก 1 ล้านบาทเพื่อศึกษาหารูปแบบที่ดีที่สุด และได้ผลมากที่สุดที่จะป้องกันเยาวชนมิให้เริ่มสูบบุหรี่ และทางคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติก็ได้จัดประกวดคำขวัญ ซึ่งคำขวัญที่ได้รางวัลคือ “บ้านหนูสุขสันต์ ปลอดควันบุหรี่”

นอกจากนี้แล้วทางด้านนายแพทย์ หทัย ชิตานนท์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ ก็ได้กล่าวว่า สาเหตุที่น่าเป็นห่วงเยาวชน เพราะจุดที่เริ่มต้นของการสูบบุหรี่ส่วนมากนั้นเริ่มที่เยาวชน อีกทั้งในปัจจุบันนี้ประชาชนในประเทศใหญ่ ๆ ที่เจริญแล้วสูบบุหรี่ลดลง ทำให้ต้องหันมาหาลูกค้าใหม่ในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยมีลูกค้ากลุ่มเป้าหมายนั้นก็คือ เด็กหรือเยาวชนของเรานั่นเอง

ทางด้านกฎหมายนั้น ในขณะนี้ก็ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี เกิดขึ้นแล้ว โดยทั้งนี้ทางด้านเลขานุการคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ ก็ได้กลบ่าวอ้างว่า เหตุที่จะมีร่างพระราชบัญญัติควบคุมมิให้มีการจำหน่ายบุหรี่แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี อีกทั้งจะไม่ให้มีการใช้เครื่องอัตโนมัติขายบุหรืนั้นก็เนื่องจากว่าในเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้น จากการสำรวจครั้งล่าสุดพบว่า นักเรียนชายระดับมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร สูบบุหรี่ถึงร้อยละ 45 ในขณะที่อัตราเฉลี่ยประชากรทั่วประเทศสูบบุหรี่มีร้อยละ 25 นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กนักเรียนหญิงมีการสูบบุหรี่ถึงร้อยละ 5.3 ซึ่ง

แบบฝึกหัดที่ 10

เรื่อง นุหรีกับเยาวชนของชาติ

คำสั่ง เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบแล้วเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือแนวคิดของเรื่อง (วัดความเข้าใจ)
  - ก. เยาวชนกับการสูบบุหรี่เป็นสิ่งคู่กัน
  - ข. เยาวชนสูบบุหรี่เพราะขาดความขังคิด
  - ค. เยาวชนที่สูบบุหรี่มีปัญหาทั้งต่อสุขภาพ และสังคม
  - ✓ ง. นุหรีมีผลกระทบต่อสุขภาพของเยาวชน ทำให้เยาวชนก้าวสู่อายุมุมและสิ่งเสพติดอื่น
2. ประชากรที่สูบบุหรี่มากที่สุดในปัจจุบันได้แก่กลุ่มใด (วัดความรู้- ความจำ)
  - ก. ผู้ชายวัยทำงาน
  - ข. กรรมกรและผู้ใช้แรงงาน
  - ค. นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
  - ✓ ง. นักเรียนชายหญิงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เรื่องนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
  - ก. ให้เห็นโทษของนุหรี
  - ข. รณรงค์ให้เยาวชนเลิกสูบบุหรี่
  - ค. แสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดของเยาวชน
  - ✓ ง. แสดงให้เห็นภาวะการณ์สูบบุหรี่ของเยาวชนที่ควรช่วยกันแก้ไข
4. บุคคลในข้อใดจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ดีที่สุด (วัดการวิเคราะห์)
  - ก. ครู
  - ข. พ่อแม่
  - ✓ ค. เยาวชนเอง
  - ง. คนในชาติทุกคน
5. หากเพื่อนยื่นนุหรีให้นักเรียนสูบ นักเรียนจะอย่างไร (วัดการนำไปใช้)
  - ก. รับไว้แล้วเอาไปทิ้ง
  - ✓ ข. ไม่รับ และบอกเพื่อนถึงพิษภัยของนุหรี
  - ค. รับไว้และเอามาสูบเพราะไม่อยากจะขัดใจเพื่อน
  - ง. รับเอามาสูบและซื้อให้เพื่อสูบบ้าง
6. คนที่สูบบุหรี่ไปนาน ๆ จะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)
  - ก. ดิคาเสพติดชนิดอื่นด้วย
  - ✓ ข. เป็นโรคเกี่ยวกับปอด และหัวใจ
  - ค. เกิดผลกระทบต่อหน้าที่การงาน
  - ง. เกิดผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัว

7. บุคคลในข้อใดมีวิธีการเลี้ยงลูกที่ทำให้ลูกไม่สูบบุหรี่ (วัดการสังเคราะห์)
- ก. สี คอยปกป้องลูกเมื่อลูกทำความคิด
  - ข. สด ให้ลูกทุกอย่างที่ลูกต้องการไม่เคยขัดใจ
  - ✓ ค. สี คอยเป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจยามเมื่อลูกมีปัญหา
  - ง. สาว บังคับให้ลูกอยู่ในกรอบและระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด
8. ใครได้รับผลกระทบจากการที่เยาวชนสูบบุหรี่มากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)
- ก. พ่อ-แม่   ข. เพื่อน   ค. ครู   ✓ ง. ตัวนักเรียนเอง
9. ถ้าหากเยาวชนสูบบุหรี่เป็นจำนวนมาก ประเทศชาติจะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)
- ✓ ก. พัฒนาได้ล่าช้า
  - ข. เก็บภาษีจากบุหรี่ได้มากขึ้น
  - ค. มีคนเป็นโรคมมากขึ้น
  - ง. มลภาวะเป็นพิษทางอากาศมากขึ้น
10. คำขวัญในข้อใดสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง (วัดการสังเคราะห์)
- ก. บุหรี่เป็นพิษ ยาเสพติดเป็นภัย
  - ข. ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
  - ค. ประเทศพัฒนาได้ เมื่อเยาวชนห่างไกลยาเสพติด
  - ✓ ง. เยาวชนสุขภาพดี อย่าคิดลองบุหรี่และยาเสพติด

ตารางที่ 2 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของกลุ่มมือครูและนักเรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. คำชี้แจงชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1
2. ความชัดเจน ถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1
3. ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1
4. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อและแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1
6. ความชัดเจนของกิจกรรม	+1	+1	+1	+1
7. ระยะเวลาในการทำแบบฝึกการฟังเหมาะสม	+1	+1	+1	+1
8. เกณฑ์การผ่านร้อยละ 60 เหมาะสม	+1	+1	+1	+1

ภาคผนวก ง

ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แบบฝึกที่ 1 - 10

ตารางที่ 3 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 1

แบบฝึกที่ 1 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	14	60.87
2	15	65.22
3	14	60.87
4	16	69.57
5	15	65.22
6	13	56.52
7	13	56.52
8	16	69.57
9	11	47.83
10	16	69.57
รวม 23		เฉลี่ยร้อยละ 62.18

ตารางที่ 4 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แบบฝึกที่ 2

แบบฝึกที่ 2 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	15	65.22
2	16	69.57
3	14	60.87
4	13	56.52
5	16	69.57
6	14	60.87
7	13	56.52
8	16	69.57
9	16	69.57
10	16	69.57
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 64.79

ตารางที่ 5 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แบบฝึกที่ 3

แบบฝึกที่ 3 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	12	52.17
2	13	56.52
3	16	69.57
4	15	65.22
5	16	69.57
6	12	52.17
7	16	69.57
8	14	60.87
9	15	65.22
10	10	43.48
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 60.44

ตารางที่ 6 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 4

แบบฝึกที่ 4 ชื่อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	11	47.83
2	17	73.91
3	16	69.57
4	16	69.57
5	16	69.57
6	14	60.87
7	14	60.87
8	16	69.57
9	13	56.52
10	15	65.22
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 64.35

ตารางที่ 7 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 5

แบบฝึกที่ 5 ชื่อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	15	65.22
2	13	56.52
3	16	69.57
4	16	69.57
5	16	69.57
6	13	56.52
7	15	65.22
8	14	60.87
9	13	56.52
10	11	47.83
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 61.74

ตารางที่ 8 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 6

แบบฝึกที่ 6 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	13	56.52
2	16	69.57
3	16	69.57
4	17	73.91
5	17	73.91
6	14	60.87
7	16	69.57
8	14	60.87
9	14	60.87
10	11	47.83
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 64.35

ตารางที่ 9 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 7

แบบฝึกที่ 7 ชื่อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	16	69.57
2	13	56.52
3	12	52.17
4	17	73.91
5	16	69.57
6	14	60.87
7	14	60.87
8	11	47.83
9	17	73.91
10	15	65.22
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 63.04

ตารางที่ 10 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 8

แบบฝึกที่ 8 ชื่อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	15	65.22
2	12	52.17
3	17	73.91
4	16	69.57
5	14	60.87
6	14	60.87
7	18	78.26
8	17	73.91
9	11	47.83
10	16	69.57
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 65.22

ตารางที่ 11 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 9

แบบฝึกที่ 9 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	15	65.22
2	17	73.91
3	16	69.57
4	13	56.52
5	17	73.91
6	14	60.87
7	17	73.91
8	14	60.87
9	10	43.48
10	16	69.57
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 64.78

ตารางที่ 12 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 แบบฝึกที่ 10

แบบฝึกที่ 10 ข้อ	จำนวนคนที่ตอบถูก	ร้อยละ
1	13	56.52
2	18	78.26
3	14	60.87
4	15	65.22
5	17	73.91
6	16	69.57
7	16	69.57
8	17	73.91
9	18	78.26
10	15	65.22
	รวม	เฉลี่ยร้อยละ 62.13

ตารางที่ 13 ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนจำนวน 23 คน

นักเรียน คนที่	แบบ ฝึกที่ 1	แบบ ฝึกที่ 2	แบบ ฝึกที่ 3	แบบ ฝึกที่ 4	แบบ ฝึกที่ 5	แบบ ฝึกที่ 6	แบบ ฝึกที่ 7	แบบ ฝึกที่ 8	แบบ ฝึกที่ 9	แบบ ฝึกที่ 10	คะแนน เฉลี่ย
1	7	6	5	6	5	7	7	6	6	8	63
2	6	6	6	7	7	5	6	7	6	7	63
3	5	6	7	6	6	6	7	5	7	7	62
4	7	7	6	7	7	6	6	7	6	7	66
5	6	7	5	6	5	6	7	6	6	6	60
6	6	6	6	7	6	6	6	7	7	6	63
7	6	5	7	6	5	6	6	6	7	7	61
8	6	6	5	7	6	7	6	7	5	6	61
9	5	6	6	6	5	7	6	7	6	7	61
10	6	7	6	7	7	6	7	7	7	8	68
11	7	7	6	7	6	7	6	7	5	6	64
12	7	6	6	6	7	7	6	6	7	7	65
13	6	5	6	5	7	6	6	7	6	7	61
14	7	7	6	7	6	7	7	6	7	7	67
15	6	7	7	6	6	6	7	7	6	7	65
16	7	6	6	7	6	7	7	6	7	7	66
17	6	7	5	6	6	7	6	7	6	7	63
18	6	6	6	7	6	6	5	7	7	7	63
19	7	6	6	6	7	7	6	6	7	7	65
20	6	7	7	7	6	7	7	7	7	7	68
21	6	7	7	6	7	7	7	6	7	7	67
22	7	6	6	6	7	6	7	7	6	7	65
23	5	6	6	7	6	6	5	6	7	7	60
คะแนน เฉลี่ย ร้อยละ	62.17	63.04	60.43	64.35	61.74	64.35	63.48	62.17	64.35	68.70	63.78

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

การฟังอย่างมีวิจารณญาณ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
การฟังอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก มีทั้งหมด 30 ข้อ ให้เวลา 40 นาที
2. ให้นักเรียนฟังข้อความแต่ละตอนแล้วตอบคำถาม โดยเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) บนกระดาษคำตอบ
3. ส่งแบบทดสอบคืนพร้อมกระดาษคำตอบ

คำสั่งตอนที่ 1 ฟังบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 7

น้ำ

น้ำ ในที่นี้เราหมายถึง น้ำในแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญในทางการเกษตรกรรม การคมนาคมและในการอุปโภคบริโภคของประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่สามารถจะอาศัยน้ำประปาได้ จึงต้องใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลอง สาเหตุใหญ่ที่ทำให้น้ำเสียก็คือ ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและจากบ้านเรือน ซึ่งถูกระบายลงสู่มแม่น้ำลำคลองโดยตรง หรือโดยการผ่านทางท่อระบายน้ำ

การระบายสิ่งโสโครกต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียหายหลายประการแก่คุณภาพของน้ำ สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ที่ลอยเน่าเหม็นอยู่ในลำน้ำ ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ และเป็นภาพที่ไม่น่าดู เชื่อโรคต่าง ๆ ในน้ำ เช่น ไทฟอยด์ ดับอักเสบ จะมีมากขึ้น น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาจจะทำให้น้ำมีความเป็นกรดต่างมากขึ้นกว่าระดับปกติ อาจทำให้เกิดสี เกิดความขุ่น หรือเกิดเป็นฟองลอยอยู่บนผิวน้ำ และสิ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือสารอินทรีย์ต่าง ๆ ในน้ำโสโครกที่ระบายลงสู่ลำน้ำจะทำให้ระดับของออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำลดลง ถ้าความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในน้ำมีมากเกินไป ออกซิเจนในน้ำก็จะหมดไปได้ ทำให้เกิดการเน่าเหม็น มีสีดำ เนื่องจากก๊าซซัลไฟด์เหมือนอย่างที่เราเห็นอยู่ทั่ว ๆ ไปในคลองต่าง ๆ ในขณะนี้

ออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำเป็นเครื่องวัดคุณภาพของน้ำที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสัตว์น้ำต่าง ๆ ต้องอาศัยออกซิเจนในน้ำเพื่อดำรงชีวิต ปริมาณของออกซิเจนในลำน้ำนั้น ไม่ควรจะมีต่ำกว่า

4. มิถิลิกรั่มต่อลิตร ระดับของออกซิเจนในลำน้ำจะขึ้นอยู่กับปริมาณสารอินทรีย์ต่าง ๆ ในน้ำ โสโครกที่ถ่ายเทลงไป สภาพของชลศาสตร์ของลำน้ำ อัตราการใช้ออกซิเจนโดยจุลชีพในน้ำ และ อัตราการถ่ายเทออกซิเจนจากบรรยากาศ และแหล่งออกซิเจนอื่น ๆ สำหรับปริมาณน้ำโสโครก อันหนึ่ง ระดับของออกซิเจนจะลดลงต่ำสุดในฤดูร้อน เมื่ออุณหภูมิในน้ำสูงสุดและปริมาณน้ำที่ไหลในลำน้ำต่ำ

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของน้ำเสีย (วัดความรู้ – ความจำ)

ก. น้ำเป็นฟอง	ข. น้ำมีสีดำ
ค. น้ำมีกลิ่นเน่าเหม็น	✓ ง. น้ำมีขยะ
2. น้ำเสียเกิดจากสาเหตุในข้อใดมากที่สุด (วัดความเข้าใจ)

✓ ก. การกระทำของคน	ข. การกระทำของสัตว์
ค. การกระทำของธรรมชาติ	ง. การกระทำของสิ่งมีชีวิตทุกประเภท
3. ช่วงฤดูใดที่ทำให้เกิดน้ำเสียมากที่สุด (วัดความเข้าใจ)

ก. ฤดูหนาว	✓ ข. ฤดูร้อน
ค. ฤดูฝน	ง. ฤดูใบไม้ร่วง
4. นักเรียนจะมีส่วนช่วยดูแลแม่น้ำลำคลองอย่างไร (วัดการนำไปใช้)

ก. ผลิตอุปกรณ์เติมออกซิเจนในน้ำ	✓ ข. ไม่ทิ้งขยะลงในน้ำ
ค. หมั่นตรวจสอบคุณภาพน้ำ	ง. งดใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลอง
5. การที่โรงงานอุตสาหกรรมระบายน้ำเสียลงแม่น้ำลำคลอง น่าจะมาจากสาเหตุใดมากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)

ก. ความมักง่าย	✓ ข. ความเห็นแก่ตัว
ค. ความขาดการศึกษา	ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
6. ปัญหาน้ำเสียส่งผลกระทบต่อธุรกิจข้อใดมากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)

ก. ธุรกิจน้ำมัน	ข. ธุรกิจโรงแรม
✓ ค. ธุรกิจอาหาร	ง. ธุรกิจรถยนต์
7. ข้อใดที่น่าจะนำมาแก้ไขปัญหาน้ำเสียได้ดีที่สุด (วัดการวิเคราะห์)

ก. ขอความร่วมมือประชาชน	ข. เติมออกซิเจนลงในน้ำเสีย
ค. ห้ามทิ้งขยะมูลฝอยลงในน้ำ	✓ ง. ให้โรงงานอุตสาหกรรมกำจัดน้ำเสีย

คำสั่งตอนที่ 2 ให้นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 – 12

กินข้าวกล้อง ช่วยประหยัดพลังงาน

เป็นที่ทราบกันดีว่า ข้าวกล้องมีคุณค่าทางโภชนาการมากกว่าข้าวขาวเนื่องจาก สารอาหาร วิตามินต่าง ๆ และแร่ธาตุอีกมากมายยังคงอยู่ในข้าวที่ไม่ได้ผ่านการขัดสีนี้ และ นอกเหนือจากประโยชน์ที่ร่างกายจะได้รับอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยจากการบริโภคข้าวกล้องแล้ว ข้าว ประเภทนี้ยังช่วยประหยัดพลังงานได้อีกด้วย โดยเฉพาะข้าวกล้องหอมมะลิเบอร์ ๕ ซึ่งการไฟฟ้า ฝ้ายผลิตแห่งประเทศไทย รับประกันคุณภาพตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ เป็นข้าวที่ช่วยลด การใช้พลังงานไฟฟ้าได้ถึงร้อยละ ๖๐ เพราะใช้ไฟในการกะเทาะเปลือกเพียงครั้งเดียว และ ไม่มีการขัดสี จึงควรหันมาบริโภคข้าวกล้องเพื่อสุขภาพของคุณและพลังงานของชาติ

8. ข้าวกล้องหอมมะลิเบอร์ ๕ ช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้เท่าไร (วัดความรู้ – ความจำ)
- ก. ร้อยละ ๕๐   ข. ร้อยละ ๖๐   ค. ร้อยละ ๗๐   ง. ร้อยละ ๘๐
9. ข้าวกล้องหมายถึงข้าวที่มีลักษณะอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
- ก. ข้าวประหยัดพลังงานไฟฟ้า   ข. ข้าวที่ผ่านการขัดสีเพียงแค่ครั้งเดียว
- ค. ข้าวกะเทาะเปลือก   ง. ข้าวที่มีส่วนผสมของวิตามิน
10. บุคคลในข้อใดน่าจะได้รับประโยชน์จากการรับประทานข้าวกล้องโดยตรง (วัดการสังเกต)
- ก. ลอย หายจากโรคเลือดออกตามไรฟัน
- ข. ลาก หายจากโรคเหน็บชา
- ค. ล้อม หายจากโรคปอดบวม
- ง. ล่อง หายจากโรคดีซ่าน
11. ข้าวกล้องมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างไร (วัดความเข้าใจ)
- ก. รับประทานข้าวกล้องแล้วอิ่มเร็ว
- ข. รับประทานข้าวกล้องได้ความหวาน หอม อร่อย
- ค. รับประทานข้าวกล้องแล้วร่างกายสดชื่น
- ง. รับประทานข้าวกล้องแล้วร่างกายแข็งแรง
12. ถ้าคนเรารับประทานข้าวขาวไปนาน ๆ จะเกิดผลกระทบต่อสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ (วัดการประเมินค่า)
- ก. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย   ข. ร่างกายขาดสารอาหาร
- ค. สิ้นเปลืองพลังงาน   ง. ร่างกายมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคภัย

คำลั้งตอนที่ 3 ฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 – 17

วิตามินก็มีโทษ

นอกจากอาหารเสริมหลากหลายยี่ห้อที่โฆษณากันครึกโครม ชักชวนให้ซื้อหามากิน เหมือนเป็นสิ่งจำเป็น วิตามินอัดเม็ดต่าง ๆ ก็เข้าข่ายสิ่งทีหลายคนกินกันมากขึ้น จนบางครั้งมากเกินไป โดยเข้าใจว่ามีแต่ข้อดี แต่อะไรที่เกินพอดีย่อมส่งผลในด้านตรงกันข้ามตัวอย่างเช่น

วิตามินเอ มีประโยชน์ช่วยในการมองเห็น ดูแลรักษาผิวหนังให้ทำงานเป็นปกติ แต่ถ้าหากสะสมในร่างกายมาก ๆ จะมีอาการอ่อนเพลีย ซึม เบื่ออาหาร แน่นท้อง คลื่นไส้ ปวดกระดูกข้อต่อ ผม่วง นอนไม่หลับ เป็นต้น

วิตามินซี บางคนซื้อมาเป็นกระปุก อมเล่นต่างลูกอม หากกินมากเกินไปจะทำให้เกิดนิ่ว ท้องเสียเป็นผื่น ปัสสาวะบ่อย และการอมวิตามินซีเม็ดมาก ๆ จะทำให้ฟันผุได้ เนื่องจากคุณสมบัติที่เป็นกรด

วิตามินดี ช่วยในการเจริญเติบโตของกระดูกและฟัน หากได้รับมากเกินไป จะเป็นผลเสียต่อระบบเลือด อาจเกิดไตวาย สำหรับเด็กจะเติบโตช้า

13. ข้อใดเป็นประโยชน์ของวิตามินเอ (วัดความรู้ – ความจำ)

- ✓ ก. ช่วยรักษาผิวหนัง
- ข. ช่วยในการเจริญเติบโตของกระดูก
- ค. ช่วยให้ผมดกดำ
- ง. ช่วยให้เจริญอาหาร

14. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวิตามิน (วัดความเข้าใจ)

- ก. มีประโยชน์
- ✓ ข. มีทั้งประโยชน์และโทษ
- ค. มีประโยชน์มากกว่าโทษ
- ง. มีโทษมากกว่าประโยชน์

15. ถ้าคนเราไม่รับประทานวิตามินเสริมจะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)

- ก. ร่างกายจะขาดสารอาหาร
- ข. ร่างกายจะเกิดโรคได้ง่าย
- ✓ ค. ร่างกายจะปกติ
- ง. ร่างกายจะเจริญเติบโตช้า

16. วิตามินเสริมน่าจะมีประโยชน์ต่อบุคคลในข้อใดมากที่สุด (วัดการวิเคราะห์)
- ก. โบก ไม่ชอบดื่มนม
  - ข. บอลไม่ชอบออกกำลังกาย
  - ✓ ค. บัว ไม่ชอบรับประทานผักทุกชนิด
  - ง. บุญ ไม่ชอบรับประทานขนมหวานทุกชนิด
17. เหตุการณ์ในข้อใดสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องนี้ (วัดการสังเคราะห์)
- ก. เก่งกาจ ไม่เคยซื้อวิตามินเสริมมารับประทาน
  - ข. กล้าหาญ รับประทานอาหารเช้าไปมาก เลยเกิดอาการแน่นท้อง
  - ✓ ค. กล้าณรงค์ กลัวผีพรต ไม่แต่งตั้ง เลยซื้อวิตามินมารับประทานจนผมร่วง
  - ง. แก้วกล้า ซื้อวิตามินมารับประทานหลังอาหารทุกมื้อเพื่อให้ได้รับสารอาหารครบถ้วน

คำตั้งตอนที่ 4 ฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18 – 23

3 วิธีตั้งนาฬิกาชีวิตใหม่

นาฬิกาชีวิต คือ นาฬิกาเวลาซึ่งมีอยู่ในสมองคนเรา และทำหน้าที่ให้เรารับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาต่าง ๆ

ทางการแพทย์ตะวันออกถือว่ากลางวันและกลางคืนมีความสัมพันธ์กับสุขภาพ เพราะเวลากลางวันและกลางคืนมีความสัมพันธ์กับการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดำเนินอยู่ในชีวิตประจำวันถ้าเป็นไปอย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของนาฬิกาในตัวคนเรา เราก็จะสามารถดำเนินชีวิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเคล็ดลับเหล่านี้อาจช่วยได้

เลื่อนมือเข็มนาฬิกาให้เร็วขึ้น ใครที่ชอบรับประทานอาหารเย็นช่วงหัวค่ำไปแล้ว ลองเปลี่ยนมารับประทานให้เสร็จก่อน 18.30 น. วิธีนี้ทำให้กระบวนการย่อยอาหารได้หยุดพักเมื่อเข็มนาฬิกาในร่างกายจะทำงานได้ราบรื่นเป็นปกติ

นอนและตื่นเป็นเวลา ไม่ว่าจะใครจะเป็นคุณหนูนอนแต่หัวค่ำหรือเป็นคางคาวที่ไม่ยอมหลับยอมนอน ขอให้เริ่มเปลี่ยนตัวเองให้ตื่นเป็นเวลาทุกเช้า ไม่ว่าจะเมื่อคืนจะนอนหลับตอนกี่ทุ่มก็ขามก็ตาม เพราะการชดเชยเวลาอดหลับอดนอนด้วยการนอนตื่นสายไม่ได้ทำให้การตื่นขึ้นมาในวันรุ่งขึ้นสดใสอย่างที่คิด ที่สำคัญ พยายามเข้านอนให้ตรงเวลาทุกวัน

รับแสงแดด แสงแดดมีประโยชน์ต่อทุกชีวิตบนโลก จากงานวิจัยบอกว่า เราควรรับแสงแดดอ่อน ๆ อย่างน้อยวันละ 2 ชั่วโมง เพราะจะทำให้นาฬิกาประจำตัวเดินเป็นปกติ นอกจากนี้แสงแดดยังทำให้ร่างกายหลั่งสารเอนโดรฟิน ช่วยให้จิตใจสดชื่นกระปรี้กระเปร่าไปทั้งวันอีกด้วย

18. ข้อใดไม่ใช่ 3 วิธีตั้งนาฬิกาชีวิตใหม่ (วัดความรู้ – ความจำ)

- ✓ ก. รับประทานอาหารให้ตรงเวลา
- ข. รับแสงแดดอย่างน้อยวันละ 2 ชั่วโมง
- ค. ตื่นนอนเป็นเวลา
- ง. รับประทานอาหารเย็นก่อนเวลา 18.30 น.

19. นาฬิกาชีวิต คืออะไร (วัดความเข้าใจ)

- ก. อายุขัยของมนุษย์
- ข. การกำหนดตารางเวลาของชีวิต
- ค. การกำหนดเวลาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ✓ ง. เวลาที่ถูกกำหนดเพื่อการดำเนินชีวิตในช่วงเวลาต่าง ๆ

20. คนที่สามารถปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นได้จะเป็นคนอย่างไร (วัดการวิเคราะห์)
- ก. เป็นคนที่มีระเบียบวินัยในตนเอง   ข. เป็นคนตรงต่อเวลา
 ค. เป็นคนมีสุขภาพดี   ง. เป็นคนบุคลิกภาพดี
21. บุคคลที่ประกอบอาชีพในข้อใดต่อไปนี้ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ครบทั้ง 3 วิธี (วัดการวิเคราะห์)
- ก. ผู้ที่ประกอบอาชีพทนายความ   ข. ผู้ที่ประกอบอาชีพประมง
 ค. ผู้ที่ประกอบอาชีพในห้องสำนักงาน   ง. ผู้ที่ประกอบอาชีพได้ทะเล
22. ข้อใดคือข้อสรุปที่ดีของเรื่องนี้ (วัดการสังเคราะห์)
- ก. ปฏิบัติตนถูกหลักวิธีชีวิตมีสุข   ข. ใช้เวลาทุกนาทีอย่างมีคุณค่า
 ค. รับสิ่งดี ๆ เข้าสู่ร่างกาย ห่างหายจากโรคภัย   ง. เป็นคนควรรักษาเวลา
23. บุคคลในวัยใดควรปฏิบัติตาม 3 วิธีข้างต้น (วัดการวิเคราะห์)
- ก. เด็ก   ข. วัยรุ่น   ค. ผู้ใหญ่   ง. ทุกวัย

คำสั่งตอนที่ 5 ฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24 – 27

ความเกลียด

“ การที่ไม่มีใครเกลียดนั้นเสียเวลามากนัก โดยมากมักจะเสียเงินด้วย เพราะผู้ที่ไม่มีใครเกลียดจะต้องเป็นคนไม่มีอัฐติดตัวเลข จึงจะไม่มีใครอิจฉา หรือมิฉะนั้นถ้าพบใครจะต้องยื่นธนบัตรให้เสียทุกรูปทุกนามไป และมีเรือ แพ ช้าง ม้า วัว ควาย ไว้ให้คนอื่นยืมทั่วโลก”

24. บุคคลใดต่อไปนี้จะไม่มีการเกลียด (วัดการวิเคราะห์)

ก. เขียว เป็นคนขยัน

ข. แดง เป็นลูกเศรษฐี

ค. ดำ เป็นนายกรัฐมนตรีน

✓ ง. เหลือง เป็นคนที่มีแต่ให้

25. ส่วนวนในข้อใดสอดคล้องกับเรื่องนี้มากที่สุด (วัดการสังเคราะห์)

✓ ก. อิจฉาร้อน

ข. สมบัติปลัดกันชม

ค. มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่

ง. เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง

26. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเกลียด (วัดการวิเคราะห์)

ก. ความเกลียดคู่กับความอิจฉา

ข. ความเกลียดคู่กับเงิน

ค. ความเกลียดคู่กับเวลา

✓ ง. ความเกลียดคู่กับมนุษย์

27. “อัฐ” ในข้อความนี้หมายถึงอะไร (วัดความเข้าใจ)

✓ ก. เงิน

ข. แแปด

ค. คดี

ง. กระดุก

คำสั่งตอนที่ 6 ฟังคำกลอนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 28 – 30

วิชา

“วิชาเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเล่าเรียน ต้องจดจำ ต้องฝึกฝน จนกว่าจะมีความรู้ความชำนาญ ใช้การได้ วิชามีมากนัก จะเรียนกันให้จบและรู้จริงทุกวิชาไม่ได้เพราะวิชาแต่ละวิชาว่าจะรู้จริงกินเวลาเรียนเวลาฝึกฝนนานหลายปี แม้มีโอกาสเรียนวิชาอะไรได้จบเท่าที่มีอยู่แต่ความรู้ยังไม่แตกฉาน จะถือว่ารู้เป็นอย่างไรรักษาตัวรอดจริง ๆ ยังไม่ได้ที่ว่ารู้แตกฉานคือรู้จักตัดแปลงแก้ไขให้เป็นประโยชน์ในทางดีงามเข้ากันได้เหมาะสมแก่กับตนและสิ่งแวดล้อมตนแม้ได้รู้ถึงเช่นนั้นถ้ารู้เชี่ยวชาญแตกฉานเฉพาะวิชาเดียว ส่วนวิชาอื่นงมงายไม่เอาใจใส่หรือไม่รู้เสียเลย อาจจะเป็นคนคับแคบมองไม่เห็นไกลและกว้างขวางออกไป เปรียบเหมือนคนขุดรูฝังลิ้งค์ ยิ่งลิ้งค์เท่าไรตัวผู้ขุดก็ยิ่งจมลิ้งค์ลงไปในเรื่องที่ขุด ไม่สามารถมองเห็นสิ่งที่อยู่เหนือรู เพราะเหตุฉะนั้นท่านจึงกล่าวว่า “จรรยาวิชาชีพของท่านเถิด แต่ควรรู้อะไรบ้างในสิ่งอื่น”

28. ส่วนไหนในข้อใดสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง (วัดการสังเคราะห์)

ก. รู้อย่างงู ๆ ปลา ๆ

ข. รู้เขา รู้เรา

ค. รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา

✓ ง. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด

29. ถ้าคนเราหมั่นศึกษาหลักวิชาการและความรู้อื่นเสมอจะเป็นอย่างไร (วัดการประเมินค่า)

ก. ทำให้มีคณับหน้าถือตา

ข. ทำให้มีความภาคภูมิใจ

✓ ค. ทำให้เห็นโลกกว้างขวางและมีความคิดไกล

ง. ทำให้ไม่หลงตนและจมอยู่กับความคิดเดิม

30. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องที่ฟัง (วัดการสังเคราะห์)

ก. สนอง ศึกษาวิชาทำอาหารจากต่างประเทศจนเชี่ยวชาญ

ข. สนั่น เป็นช่างตัดผมที่มีความเชี่ยวชาญมาก

ค. เสน่ห์ มีความเชี่ยวชาญเรื่องการเพาะพันธุ์ไม้

✓ ง. เสนาะ กู้ร้านอาหาร ร้องเพลงได้ทุกแนว

ภาคผนวก ฉ

การหาคุณภาพแบบทดสอบก่อน - หลังเรียน

ตารางที่ 14 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าความยากและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อ	P	D	ข้อ	P	D
1	0.74	0.43	16	0.74	0.26
2	0.61	0.27	17	0.83	0.43
3	0.65	0.29	18	0.91	0.26
4	0.43	0.24	19	0.30	0.29
5	0.35	0.33	20	0.57	0.43
6	0.96	0.37	21	0.78	0.37
7	0.87	0.35	22	0.91	0.26
8	0.70	0.35	23	0.78	0.35
9	0.91	0.26	24	0.57	0.61
10	0.70	0.27	25	0.57	0.26
11	0.39	0.43	26	0.74	0.26
12	0.78	0.35	27	0.52	0.37
13	0.87	0.37	28	0.61	0.70
14	0.87	0.37	29	0.78	0.35
15	0.65	0.26	30	0.35	0.35

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของคะแนนการฟังอย่างมีวิจารณญาณ ก่อน-หลัง
เรียน

คนที่	คะแนน		D	D ²
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
1	20	28	8	64
2	18	26	8	64
3	17	24	7	49
4	17	24	7	49
5	21	27	6	36
6	18	24	6	36
7	22	27	5	25
8	20	24	4	16
9	20	24	4	16
10	16	22	6	36
11	20	24	4	16
12	24	29	5	25
13	16	22	6	36
14	14	21	7	49
15	15	22	7	49
16	19	24	5	25
17	21	25	4	16
18	14	22	8	64
19	15	22	7	49
20	16	24	8	64
21	17	24	7	49
22	19	24	5	25
23	21	26	5	25
ผลรวม	420	559	139	883
ค่าเฉลี่ย	18.26	24.22	6.04	
S.D.	2.70	2.13		

ตารางที่ 16 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	x^2	คะแนนหลังเรียน	x^2	D	D^2
1	20	400	28	784	8	64
2	18	324	26	676	8	64
3	17	289	24	576	7	49
4	17	289	24	576	7	49
5	21	441	27	729	6	36
6	18	324	24	576	6	36
7	22	484	27	729	5	25
8	20	400	22	484	2	4
9	20	400	24	576	4	16
10	16	256	22	484	6	36
11	20	400	24	576	4	16
12	24	576	29	841	5	25
13	16	256	22	484	6	36
14	14	196	21	441	7	49
15	15	225	22	484	7	49
16	19	361	24	576	5	25
17	21	441	25	625	4	16
18	14	196	22	484	8	64
19	15	225	22	484	7	49
20	16	256	24	576	8	64
21	17	289	24	576	7	49
22	19	361	24	576	5	25
23	21	441	26	676	5	25
คะแนนเฉลี่ย	18.26	340.43	24.22	590.83	137.00	871.00
SD	2.70	99.94	2.13			
t-test	-20.44					

ตารางที่ 17 แสดงค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ของแบบฝึกทักษะการฟังอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ

ข้อ	แบบฝึกที่ 1		แบบฝึกที่ 2		แบบฝึกที่ 3		แบบฝึกที่ 4		แบบฝึกที่ 5	
	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D
1	0.50	0.33	0.50	0.46	0.40	0.40	0.53	0.40	0.53	0.40
2	0.50	0.46	0.56	0.46	0.40	0.40	0.46	0.40	0.56	0.46
3	0.66	0.40	0.56	0.60	0.53	0.40	0.46	0.53	0.53	0.26
4	0.56	0.46	0.46	0.40	0.50	0.46	0.6	0.40	0.66	0.26
5	0.43	0.33	0.53	0.40	0.60	0.40	0.63	0.46	0.63	0.46
6	0.56	0.33	0.46	0.40	0.60	0.53	0.56	0.46	0.56	0.46
7	0.63	0.46	0.56	0.53	0.66	0.53	0.43	0.33	0.53	0.40
8	0.43	0.46	0.63	0.46	0.53	0.53	0.50	0.46	0.60	0.40
9	0.53	0.40	0.50	0.33	0.60	0.53	0.50	0.33	0.50	0.33
10	0.53	0.53	0.53	0.40	0.60	0.40	0.56	0.33	0.50	0.46

ข้อ	แบบฝึกที่ 6		แบบฝึกที่ 7		แบบฝึกที่ 8		แบบฝึกที่ 9		แบบฝึกที่ 10	
	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r
1	0.60	0.40	0.46	0.40	0.56	0.46	0.53	0.26	0.46	0.40
2	0.53	0.53	0.40	0.40	0.63	0.46	0.53	0.40	0.53	0.40
3	0.53	0.26	0.50	0.46	0.46	0.40	0.56	0.46	0.63	0.46
4	0.46	0.26	0.56	0.46	0.43	0.33	0.60	0.40	0.53	0.26
5	0.40	0.40	0.63	0.46	0.53	0.40	0.46	0.40	0.56	0.46
6	0.56	0.46	0.50	0.46	0.60	0.40	0.40	0.40	0.63	0.46
7	0.66	0.40	0.46	0.40	0.66	0.40	0.50	0.46	0.56	0.46
8	0.56	0.33	0.63	0.33	0.56	0.46	0.60	0.40	0.50	0.46
9	0.46	0.40	0.63	0.46	0.50	0.46	0.70	0.33	0.53	0.40
10	0.60	0.40	0.60	0.40	0.46	0.40	0.56	0.46	0.63	0.46

→ T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	PRE	18.26	23	2.700	.563
	POST	24.22	23	2.131	.444

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 PRE & POST	23	.859	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	PRE - POST	-5.96	1.397	.291	-6.56	-5.35	-20.443	22	.000

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุรางค์ อางณรงค์
เกิดวันที่	3 สิงหาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14 หมู่ 1 ตำบลคอกกระบือ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
ประวัติการศึกษา	2522 มัธยมศึกษาตอนต้น 2524 มัธยมศึกษาตอนปลาย 2526 อนุปริญญา 2531 ปริญญาตรี
คุณวุฒิ	ศษ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวุฒิชัยวิทยา อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี